

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุคโลกาภิวัตน์ได้เปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ไปมากมาย แต่ตำรวจยังคงความน่าสนใจให้ได้ศึกษาค้นคว้าไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการ ซึ่งการที่เราจะทราบถึงการบริหารจัดการของตำรวจ จึงควรมาศึกษาถึงความเป็นมาของตำรวจ โดยคำว่า ตำรวจ มีความหมายมาจากคำว่า ตรวจ ซึ่งหมายถึง การตรวจตรารักษาความสงบ ให้ความคุ้มครองดูแลความปลอดภัยแก่สังคม ซึ่งมีประวัติความเป็นมาโดยย่อ คือเมื่อ พ.ศ.๒๔๐๓ ล้นเกล้ารัชกาลที่ ๔ เห็นว่า โจรผู้ร้ายมักก่อความสงบแก่ราษฎร ลำพังข้าราชการกรมเมือง มีอาจะระงับเหตุการณ์ไม่สงบเรียบร้อยลงได้ง่าย จึงได้ทรงจัดตั้งกองโปลิสหรือกองตำรวจขึ้นตามแบบอย่างสิงคโปร์ และอินเดีย ซึ่งก็ยังคงอยู่ในเมืองหลวง จนกระทั่งมาถึงรัชกาลที่ ๕ ใน พ.ศ. ๒๔๔๐ จึงมีการจัดตั้งกรมตำรวจภูธร และมีการจัดตั้งกองตำรวจภูธรมณฑลต่างๆ ตามหัวเมือง เพื่อดูแลความปลอดภัยแก่ประชาชน ป้องกันและปราบปรามโจรผู้ร้ายรวมทั้งรักษาพระราชอาณาเขต ซึ่งมีการปฏิบัติลักษณะคล้ายทหาร ต่อมาในรัชกาลที่ ๖ เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๔๗ จึงมีประกาศพระบรมราชโองการให้รวมกรมพลตระเวนซึ่งรับผิดชอบเขตมณฑลกรุงเทพ เข้ากับกรมตำรวจภูธร สังกัดกระทรวงมหาดไทย กรมตำรวจจึงเจริญก้าวหน้ามาตามลำดับ จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๔๔๑ จึงได้เปลี่ยนเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ^๑

จากการเปลี่ยนแปลงเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ การป้องกันและการปราบปรามอาชญากรรม รวมไปถึงภัยทางด้านสังคมต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนอยู่อย่างสงบสุขร่มเย็น เกิดความรู้สึกลปลอดภัยทั้งทางร่างกายและด้านทรัพย์สิน เป็นหน้าที่ประการสำคัญของ “ตำรวจ” แต่การป้องกันและการปราบปรามต่าง ๆ ของตำรวจตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมักพบอุปสรรคปัญหาการขาดแคลนกำลังของตำรวจในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ไม่เพียงพอจึงทำให้เกิดข้อจำกัดในการดูแลพื้นที่ไม่ทั่วถึง จึงก่อให้เกิดอุปสรรคและปัญหาตามมามากมาย เช่น ปัญหาการล่องละเมิดทางเพศ การโจรกรรมทรัพย์สิน การค้ายาเสพติด การล่อลวงประชาชนไปทำงานยังต่างประเทศ ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าสาธารณะและทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ของประเทศ ตำรวจจึงมีภารกิจหน้าที่ดูแล ให้ปัญหาเหล่านี้ลดลงให้ได้เพราะเป็นนโยบายของข้าราชการตำรวจที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้สมเกียรติของข้าราชการตำรวจตามที่ผู้บริหารได้รับมอบหมายนโยบายให้

โดยเฉพาะสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีภารกิจหลักในการรักษาความมั่นคงของประเทศชาติ และราชบัลลังก์ ความสงบเรียบร้อยของสังคมและบ้านเมือง การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การอำนวยความสะดวกและการจัดการจราจร ดังนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงเป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่ประชาชนให้ความไว้วางใจเชื่อมั่นและ

^๑ พ.ต.ท.สมศักดิ์ ณ โมรา, “ตำรวจที่ดี มีคุณภาพที่ประชาชนต้องการ”, บทความ : ตำรวจที่ประชาชนต้องการ, ออนไลน์. <http://www.หลักสูตร.com>, เข้าถึงข้อมูลวันที่ ๑๒ ก.พ. ๒๕๕๘.

ศรัทธา เปรียบเสมือนกับ “ประตูของกระบวนการยุติธรรม” พร้อมทั้งจะให้บริการและรับใช้ประชาชนตามอำนาจหน้าที่อย่างรวดเร็ว โปร่งใส เสมอภาค เป็นธรรม โดยยึดหลักธรรมาภิบาล^๒

แต่การบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งนับวันปัญหาเหล่านี้ยิ่งจะทวีความรุนแรงและมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น นอกจากปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นอย่างมากมายแล้ว ยังพบปัญหาในเรื่องของการให้บริการประชาชนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญ เนื่องจากยังพบว่ามีข้าราชการตำรวจบางนาย แสดงอิทธิพลและวางตัวเป็นเจ้านายของประชาชน ไม่ซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่และมักประพฤติส่อไปในทางทุจริต และปัญหาซ้ำซากที่เกิดขึ้นในวงการเสีกาก็ คือ การที่ผู้บังคับบัญชาขาดมนุษยสัมพันธ์ ไร้ความเป็นธรรม เอาไรต์เอาเปรียบจนกลายเป็นนิสัย การไม่รับฟังความคิดเห็นและมีอคติต่อการแสดงความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา ในขณะที่ผู้ใต้บังคับบัญชาก็ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่อผู้บังคับบัญชา เพราะเกรงกลัวความผิดจากปัญหาดังกล่าว รวมทั้ง การพิจารณาความดีความชอบและการลงโทษต่อข้าราชการตำรวจภายในหน่วยงาน ก็มักจะถูกเหตุแทรกแซงจากผู้มีอำนาจหรืออิทธิพลทางการเมืองผู้บังคับบัญชาในระดับสูง จึงไม่ได้รับความเป็นธรรมกับผู้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ทำให้เกิดการท้อถอยและเกิดการแตกความสามัคคีในหมู่ตำรวจหรือในหน่วยงานเหล่านี้ ส่งผลให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติถูกมองว่าด้อยประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และประชาชนก็เกิดความเสื่อมศรัทธาเป็นอันมาก ดังนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงควรตระหนักและรีบแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ ก่อนที่จะสายเกินแก้^๓

สถานีตำรวจภูธรลำปางได้ อำเภอมหาสารคาม จังหวัดสุรินทร์ เป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่ประชาชนให้ความไว้วางใจเชื่อมั่นและศรัทธา ซึ่งเปรียบเสมือนประตูของกระบวนการยุติธรรม พร้อมทั้งให้บริการและรับใช้ประชาชนตามอำนาจหน้าที่อย่างรวดเร็ว โปร่งใส เสมอภาคและเป็นธรรม โดยมี VISION (วิสัยทัศน์) ของตำรวจภูธรลำปางได้ จังหวัดสุรินทร์ปราการว่า "จะเป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและอำนวยความยุติธรรมอย่างมีศักยภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง" และมี MISSION (พันธกิจ) ของตำรวจภูธรลำปางได้ จังหวัดสุรินทร์ปราการ ว่า

๑. รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์และพระราชอาคันตุกะ
๒. การป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางอาญา
๓. รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร
๔. อำนวยความยุติธรรม โดยยึดหลักนิติธรรม
๕. ให้บริการที่ดี โดยยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลาง

^๒ กองบรรณาธิการ, “๑๓ ตุลาคม วันตำรวจไทย”, ตำรวจเพื่อมวลชน, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ (ตุลาคม ๒๕๕๕), หน้า ๙-๓.

^๓ ชัยรัตน์ ลีลาพันธุ์, “ประสบการณ์ กต.ตร.สน.”, นครบาลวันนี้, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑๗ (พฤษภาคม ๒๕๕๘), หน้า ๑๐-๑๒.

๖. ส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชน มีส่วนร่วมในกิจการของตำรวจ เพื่อป้องกัน ป้องปรามปราบปรามการกระทำผิดทางอาญา รักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชน

โดยมียุทธศาสตร์เพื่อให้สอดคล้องกับ VISION (วิสัยทัศน์) และ MISSION (พันธกิจ) ซึ่งตำรวจภูธรสำโรงใต้ จังหวัดสมุทรปราการ กำหนดยุทธศาสตร์ของตำรวจภูธรสำโรงใต้ จังหวัดสมุทรปราการ ไว้ดังนี้

๑. ด้านการบริหารเพื่อการให้บริการที่ดีแก่ประชาชน
๒. ด้านการป้องกันอาชญากรรม
๓. ด้านการสืบสวนปราบปรามอาชญากรรม
๔. ด้านการอำนวยความยุติธรรม
๕. ด้านความมั่นคงของชาติและกิจการพิเศษ
๖. ด้านการบริหารจัดการที่ดี

จากการกำหนด VISION (วิสัยทัศน์), MISSION (พันธกิจ) และการกำหนดยุทธศาสตร์ของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ จะเห็นได้ว่า มีการกำหนดหลักการบริหาร หลักการตามหลักกฎหมาย และหลักของการบริการที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของสถานีตำรวจและเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง จึงเป็นที่น่าสังเกตว่า การบริหารงานของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นอย่างไร สามารถดำเนินการให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด โดยศึกษาหลักการพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพทางด้านการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรม ได้แก่ ๑) ทาน ๒) ปิยวาจา ๓) อตถจริยา และ ๔) สมานัตตตา

ผู้วิจัยต้องการทราบว่า การบริหารงานของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ในปัจจุบันเป็นอย่างไร จึงต้องการจะศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ ตามหลักการบริหารและศึกษาเปรียบเทียบตามตัวแปรด้านบุคคลซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ และประสบการณ์ในการใช้บริการของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ ว่า มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงหรือแตกต่างกันอย่างไร เพราะข้อมูลดังกล่าวที่ได้ จะสามารถนำไปเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการที่จะเป็นแนวทางการปรับปรุงพัฒนาด้านการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ และนำข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะ มาปรับปรุงประยุกต์ใช้กับการบริหารงานของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอันจะส่งผลต่อการดำเนินการ การให้บริการ การวางแผน การวางนโยบายในการผลิต และพัฒนาข้าราชการตำรวจ เพื่อให้มีคุณภาพออกไปรับใช้ประชาชนดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยให้กับสังคม เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร คือ การบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในภายภาคหน้า

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

๑.๓.๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ มีอะไรบ้าง

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ไว้ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ” ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้ เนื้อหาโดยสังเคราะห์จากแนวคิดหลักสังคหวัตถุธรรม^๔ ซึ่งนำเอาหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ จากพระไตรปิฎก ๔ ประการ ได้แก่ ๑) ทาน ๒) ปิยวาจา ๓) อิตถจริยา และ ๔) สมานัตตตา

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑. ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ และประสบการณ์ในการใช้บริการของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ

^๔ อิง จตุกก. (ไทย) ๒๑/๓๒/๕๐-๕๑.

๒. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ ได้แก่ ความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดารวจภูธรสำโรงใต้ ประกอบด้วย ๑) ทาน ๒) ปิยวาจา ๓) อติจริยา และ ๔) สมานัตตตา

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เคยมาใช้บริการกับสถานีดารวจภูธรสำโรงใต้ โดยได้จัดเก็บข้อมูลโดยอาศัยฐานข้อมูลของประชาชนที่เคยมาใช้บริการกับสถานีดารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีจำนวนยอดเต็ม ๗๖,๐๘๙ คน^๕

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านสถานที่

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ทำการศึกษาวิจัยที่สถานีดารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือน กันยายน พ.ศ.๒๕๕๘ ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๙ เป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน

๑.๕.๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน

๑.๕.๓ ประชาชนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน

๑.๕.๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน

๑.๕.๕ ประชาชนที่มาใช้บริการมีประสบการณ์ในการใช้บริการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน

^๕ เทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย, ข้อมูลจากใบรับรองของท้องถิ่นเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย, (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม, ๒๕๕๘).

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

๑.๖.๑ การบริหารงาน หมายถึง การกำกับให้เกิดการจัดการของผู้บริหาร เพื่อให้ผู้รับผิดชอบในโครงสร้างการบังคับบัญชาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของแผนงานที่วางไว้ โดยใช้กระบวนการด้านการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การของสถานีดารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๖.๒ สังกศัตถ์ ๔ คือ หลักธรรมแห่งการหรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล มีอยู่ ๔ ประการ ดังนี้

๑) ทาน คือ การให้บริการโดยมีการเสียสละ หรือช่วยเหลือให้คำแนะนำแนวทางเพื่อประโยชน์แก่ประชาชน

๒) ปิยวาจา คือ การกล่าวคำพูดที่ไพเราะ สุภาพ นุ่มนวล พุดชัดแจ้ง แนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีเหตุผล เป็นหลักฐาน ชักจูงในทางที่ดีงาม พุดอย่างรักกัน หรือพุดให้กำลังใจ แสดงความเห็นอกเห็นใจ รู้จักพุดให้เกิดความสมัคสมานสามัคคี เกิดไมตรี มีความเข้าใจดี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และรักใคร่นับถือกัน

๓) อตถจริยา คือ การให้บริการโดยทำตนและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนที่ใช้บริการ

๔) สมานัตตตา คือ การปฏิบัติตัวสม่ำเสมอทั้งต่อคนทั้งหลาย เอาตัวเข้าสมาน ทำตัวให้เข้ากันได้ ให้ความเสมอภาค ไม่เอาเปรียบ รวมถึงรับรู้ร่วมกันแก้ไขปัญหา ร่วมสุขร่วมทุกข์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน

๑.๖.๓ สถานีตำรวจ หมายถึง สถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีพื้นที่รับผิดชอบ ๕ ตำบล ได้แก่ ตำบลบางหญ้าแพรก ตำบลบางหัวเสือ ตำบลสำโรงกลาง ตำบลสำโรง และตำบลสำโรงใต้ มีประชากรทั้งสิ้น ๗๖,๐๘๙ คน

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุ-ธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๗.๔ สามารถนำผลการวิจัยไปปรับประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอยะประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งการนำเสนอ เป็น ๖ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหาร ส่วนที่ ๒ การบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ส่วนที่ ๓ หลักสังคหัตถุธรรม ส่วนที่ ๔ ข้อมูลพื้นที่วิจัย ส่วนที่ ๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ ส่วนที่ ๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหาร

๒.๒ การบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๒.๓ หลักสังคหัตถุธรรม

๒.๔ ข้อมูลพื้นที่วิจัย

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหาร

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความหมายและแนวคิด ทฤษฎีของการบริหารจัดการ ปรากฏว่า มีนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ดังนี้

๒.๑.๑ ความหมายของการบริหารจัดการ

การบริหาร หมายถึง การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น (Getting things done through other people) เมื่อว่าตามคำนิยามนี้ การบริหารในพระพุทธศาสนาเริ่มมีขึ้นเป็นรูปธรรม สองเดือนนับจากวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ นั่นคือในวันอาสาฬหบูชา เมื่อพระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาเป็นครั้งแรกแก่พระปัญจวัคคีย์ ซึ่งทำให้เกิดพระสงฆ์ขึ้น เมื่อมีพระสงฆ์ขึ้นเป็น สมาชิกใหม่เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนาอย่างนี้ พระพุทธเจ้าก็ต้องบริหารคณะสงฆ์^๖ ซึ่งสอดคล้องกับ ของต่างประเทศ เรื่อง The Study of Public Administration มีแนวคิดที่ต้องการแยกการบริหาร ของรัฐออกมาจากการเมือง นักทฤษฎีการบริหารสมัยเดิม (The Classical Management Theory) ระบบราชการ (Bureaucracy)^๗ ซึ่งการบริหารการจัดการ เป็นกระบวนการของการวางแผน จัด องค์การ การกระตุ้น การควบคุมให้บรรลุ

^๖ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), พุทธวิธีบริหาร, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๓.

^๗ Woodrow wilson, บทความ : ทฤษฎีการบริหาร (Administrative principle), ออนไลน์. <http://www.วิทยากร.net>. เข้าถึงข้อมูลวันที่ ๒๑ มิ.ย. ๒๕๕๘.

องค์การ การกระตุ้น การควบคุมให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ^๘ การเมืองไม่ควรเข้ามาแทรกแซงการบริหาร การศึกษาเรื่องการบริหารรัฐกิจควรจะเป็นการศึกษาในแบบวิทยาศาสตร์ เป็นการศึกษาถึงความจริงปลอดจากค่านิยมของผู้ที่ศึกษา หน้าที่ของการบริหารก็คือ ประหยัดและประสิทธิภาพ^๙

การบริหาร หมายถึง การที่ผู้บริหารดำเนินการให้แผนงานดำเนินไปตามนโยบาย โดยใช้กระบวนการ วิธีการ ขั้นตอนในการสั่งการ การควบคุม เทคนิค กลวิธีการปฏิบัติงาน และกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้การบริหารเป็นไปตามแผนที่กำหนดตามขั้นตอนจนบรรลุผลสำเร็จ^{๑๐} การบริหารเป็นการทำงานที่ให้บุคลากรหรือกลุ่มคนดำเนินงานให้สำเร็จเป้าหมายขององค์การ^{๑๑} การบริหารจัดการเป็นกิจกรรมชนิดหนึ่ง ที่พบในการทำงานทั้งหน่วยงานของรัฐและองค์การทางธุรกิจที่ทำสิ่งต่าง ๆ ในกระบวนการจะได้รับผลมากขึ้นขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ที่ร่วมกันทำให้บรรลุจุดมุ่งหมาย หรืออาจกล่าวสั้น ๆ ว่า การบริหาร หมายถึง การที่องค์การใช้คนและวัสดุในการไปให้ถึงความต้องการที่กำหนดไว้^{๑๒}

การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการของการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์การจากการทำงานร่วมกันโดยใช้บุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ หรือเป็นกระบวนการออกแบบและรักษาสภาพแวดล้อมบุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๓} การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีปฏิบัติงานเป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงาน^{๑๔}

ในปัจจุบันมีคำศัพท์ที่ใช้อยู่สองคำ คือ การบริหาร (Administration) และ การจัดการ (Management) ทั้งสองคำมีความหมายใกล้เคียงกัน แต่นิยมใช้ต่างสถานการณ์กันกล่าวคือ “การบริหาร” มักใช้กับการบริหารกิจการสาธารณะ หรือการบริหารราชการ ส่วนคำว่า “การจัดการ”

^๘ George R.Terry, **บทความ : การบริหารจัดการ (Management)**, ออนไลน์. <http://www.วิทยาการ.net>. เข้าถึงข้อมูลวันที่ ๘ มิ.ย. ๒๕๕๘.

^๙ Leonard Leonard D. White, **บทความ : ทฤษฎีการบริหาร (Administrative principle)**, ออนไลน์. <http://www.วิทยาการ.net>. เข้าถึงข้อมูลวันที่ ๒๑ มิ.ย. ๒๕๕๘.

^{๑๐} อ.วัฒนา วาทะพล (นามปากกา), **บทความ : ทฤษฎีการบริหาร (Administrative principle)**, ออนไลน์. <http://www.หลักสูตร.com>. เข้าถึงข้อมูลวันที่ ๑๙ ธ.ค. ๒๕๕๘.

^{๑๑} Hersey., & Blanchard, Kennet H., **Management of Organizational Behavior**, (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall), 1972.

^{๑๒} Hodgson J.S., **Public Administration**, (Canada : McGraw-Hill), 1969.

^{๑๓} ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, **องค์การและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : ไทมอเน อิน บิสสิเนสเวิร์ล, ๒๕๔๕), หน้า ๑๘.

^{๑๔} สมาน รังสียกฤษฎ์, **การบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓), หน้า

มักใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชน เนื่องจากการศึกษาเป็นกิจการที่มุ่งประโยชน์สาธารณะและจัดเป็นส่วนของการราชการ เราจึงใช้คำว่าการบริหารการศึกษา ซึ่งการบริหาร หมายถึง บริการประเภทหนึ่งที่ช่วยให้กลุ่มบุคคลร่วมกันทำภารกิจได้บรรลุตามเป้าหมายได้^{๑๕} การบริหาร เป็นเรื่องของการนำเอากฎหมายและนโยบายต่าง ๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผล ซึ่งเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะทำงานด้วยความเต็มใจ ด้วยความเที่ยงธรรมและมีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้^{๑๖}

การบริหาร คือ การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล องค์กรหรือประเทศ หรือการจัดการเพื่อผลกำไรของทุกคนในองค์กร^{๑๗} ซึ่งการบริหาร (Administration) ยังหมายถึง การกำหนดแนวทางหรือนโยบาย การสั่งการ การอำนวยการ การสนับสนุน และการตรวจสอบ ให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินงานให้ได้ตามเป้าหมายที่ต้องการ^{๑๘} การบริหาร คือ กระบวนการมีการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการและการควบคุม ซึ่งจะทำให้งานดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อย และกระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดเสมอ^{๑๙} การบริหารมีลักษณะเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ กล่าวคือ การบริหารจัดเป็นศาสตร์สาขาหนึ่งซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เพราะมีองค์ประกอบของความรู้ (Knowledge) มีหลักเกณฑ์ (Principle) และทฤษฎี (Theory) ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เป็นศาสตร์ทางสังคมซึ่งอยู่กลุ่มเดียวกันกับวิชาจิตวิทยา สังคมวิทยาและรัฐศาสตร์ ส่วนในทางปฏิบัติมันจะขึ้นอยู่กับความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะนำความรู้หลักการและทฤษฎีไปปรับหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นเรื่องศิลปะ ดังนั้น นักบริหารที่เก่งต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์^{๒๐}

การบริหาร หมายถึง ระบบที่ประกอบไปด้วยกระบวนการในการนำทรัพยากรทางการบริหารทั้งทางวัตถุและคนมาดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล^{๒๑} ศิลปะในการใช้บุคคลอื่นร่วมกับปัจจัยในการจัดการ เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้ตาม

^{๑๕} กมล ภูประเสริฐ และคณะ, **การบริหารและการจัดการวัดผลและประเมินผลการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : สุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๕), หน้า ๕.

^{๑๖} พิตยา บวรวัฒนา, **การบริหารเชิงบูรณาการ**, (นนทบุรี : สำนักงานข้าราชการพลเรือน, ๒๕๔๖), หน้า ๒.

^{๑๗} บุญทัน ดอกไธสง, **การจัดองค์การ**, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗), หน้า ๑.

^{๑๘} มัลลิกา ต้นสอน, **การจัดการยุคใหม่**, (กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เนท จำกัด, ๒๕๔๔), หน้า ๑๐.

^{๑๙} ปราชาญา กล้าผจญ และ สมศักดิ์ คงเที่ยง, **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๕), หน้า ๑๒.

^{๒๐} เต็น ชะเนติยง, **การบริหารงานบุคคล**, (กรุงเทพมหานคร, ๒๕๓๓), หน้า ๕๒.

^{๒๑} ไพบุลย์ ช่างเรียน, **วัฒนธรรมการบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๒), หน้า ๑๗.

วัตถุประสงค์ สนองตอบความคาดหวัง และจัดโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน^{๒๒} การบริหาร ยังครอบคลุมถึงการที่บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินกิจการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยใช้ทรัพยากรการบริหารที่เหมาะสม^{๒๓} การบริหารหรือการจัดการ คือ กระบวนการอย่างหนึ่งภายในองค์การซึ่งมีลำดับการทำงานเป็นขั้นตอน มีกลุ่มบุคคลเป็นกลไกสำคัญในการบริหารงาน มีเงินทุน เครื่องจักร และวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบด้วย^{๒๔} โดยการบริหารเป็นการประสานความพยายามของมนุษย์ (อย่างน้อย ๒ คน) และทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้ได้เกิดผลตามต้องการ^{๒๕} โดยการทำงานสิ่งหนึ่งสิ่งใดของคนตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป มุ่งถึงความสำเร็จร่วมกัน โดยยึดหลักประหยัด ประสิทธิภาพ และความสำเร็จนั้น จะต้องเป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการหรือผลงานนั้น การบริหารงานเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์^{๒๖} และเป็นกระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่าง ๆ ดำเนินกิจการตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในองค์การ การตระหนักถึงความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การควบคู่ไปด้วย องค์การจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้^{๒๗}

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ หมายถึง หลักแห่งการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้ปัจจัยด้านบุคลากร เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีปฏิบัติงาน เป็นอุปกรณ์ในการทำงานให้สำเร็จ โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามกฎหมายและนโยบาย ไปดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การโดยใช้ทั้งด้านการบริหาร (Administration) และด้านการจัดการ (Management) เพื่อให้บรรลุผลของการทำงานด้วยความถูกต้อง เที่ยงธรรมและมีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้การบริหารเป็นกระบวนการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์การ และการทำงานร่วมกันโดยใช้บุคคลและทรัพยากรรวมไปถึงการมีกระบวนการออกแบบและรักษาสภาพแวดล้อมบุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

^{๒๒} สัมพันธ์ ภูไพบูลย์, **องค์การและการจัดการ**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : พิกษ์อักษร, ๒๕๔๒), หน้า ๑๖.

^{๒๓} วินัย สมมิตร, สมัย รื่นสุข และสุนทร, **หลักการบริหารการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร: แพรววิทยา, ๒๕๒๙), หน้า ๖.

^{๒๔} ธีรวุฒิ บุญโสภณ และวีระพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์, **องค์การและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : อักษรปริทรรศน์, ๒๕๓๔), หน้า ๑๒.

^{๒๕} อนันต์ เกตุวงศ์, **การบริหารการพัฒนา**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๓), หน้า ๒๗.

^{๒๖} อรุณ รักธรรม, **หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗), หน้า ๑๘.

^{๒๗} พะยอม วงศ์สารศรี, **องค์การและการจัดการ**, (กรุงเทพมหานคร : พรานนกการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๓๖.

ตารางที่ ๒.๑ สรุปความหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

นักวิชาการ	ความหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต), (๒๕๔๙, หน้า ๓).	การบริหาร คือ การทำงานให้สำเร็จเสร็จได้โดยอาศัยคนอื่น
Woodrow wilson, (ออนไลน์. http://www.วิทยากร.net , ๒๕๕๘).	๑. การแยกการบริหารของรัฐออกจากการเมือง ๒. การบริหารระบบราชการ (Bureaucracy)
George R.Terry, (ออนไลน์. http://www.วิทยากร.net , ๒๕๕๘).	การบริหารการจัดการเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายร่วมกันโดยใช้คนและทรัพยากร
Leonard Leonard D. White, (ออนไลน์. http://www.วิทยากร.net , ๒๕๕๘).	๑. การเมืองไม่ควรเข้ามาแทรกแซงการบริหาร ๒. การศึกษาบริหารรัฐกิจให้ทำแบบวิทยาศาสตร์
อ.วัฒนา วาตะพล (นามปากกา), (ออนไลน์. http://www.หลักสูตร.com , ๒๕๕๘).	๑. การที่ผู้บริหารทำให้แผนเป็นไปตามนโยบาย ๒. การใช้กระบวนการ วิธีการ ขั้นตอน ๓. การสั่งการ การควบคุม เทคนิค กลวิธีปฏิบัติงานและกลยุทธ์บริหารทรัพยากรมนุษย์
Hersey., & Blanchard, Kennet H., Management of Organizational Behavior, (1972).	การบริหารเป็นการทำงานที่ใหบุคคลากรหรือกลุ่มคนดำเนินงานให้สำเร็จเป้าหมายขององค์การ
Hodgson J.S., Public Administration, (Canada : McGraw-Hill), 1969.	เป็นกิจกรรมชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นในการทำงานทั้งหน่วยงานของรัฐและองค์การทางธุรกิจ
ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, (๒๕๔๕, หน้า ๑๘).	๑. เป็นกระบวนการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์การ ๒. เป็นการทำงานโดยใช้บุคคลและทรัพยากร
สมาน รังสิโยภักดิ์, (๒๕๔๗, หน้า ๑).	การดำเนินงานโดยอาศัยคน เงิน วัสดุและวิธีปฏิบัติงาน
กมล ภูประเสริฐ และคณะ, (๒๕๓๕, หน้า ๕).	เป็นบริการที่ทำให้บุคคลทำภารกิจบรรลุเป้าได้
พิทยา บวรวัฒนา, (๒๕๔๖, หน้า ๒).	๑. การนำเอากฎหมายไปปฏิบัติ ๒. การนำนโยบายไปทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
บุญทัน ดอกไธสง, (๒๕๓๗, หน้า ๑).	การบริหาร คือ การจัดการทรัพยากรเพื่อประเทศ
มัลลิกา ต้นสอน, (๒๕๔๔, หน้า ๑๐).	๑. การกำหนดแนวทางหรือนโยบาย ๒. การสั่งการ อำนาจการ สนับสนุน ตรวจสอบ
ปราชญา กล้าผจญ และสมศักดิ์ คงเที่ยง, (๒๕๔๕, หน้า ๑๒).	การบริหาร คือ กระบวนการมีการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการและการควบคุม
เด่น ชะเนติย์, (๒๕๓๓, หน้า ๕๒).	๑. การบริหารมีลักษณะเป็นศาสตร์ ๒. การบริหารมีลักษณะเป็นศิลป์
ไพบุลย์ ช่างเรียน, (๒๕๓๒, หน้า ๑๗).	๑. การบริหารเป็นระบบที่เป็นกระบวนการ ๒. การใช้วัตถุและคนมาดำเนินการเพื่อบรรลุผล

นักวิชาการ	ความหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
สัมพันธ ภูโพบูลย์, (๒๕๔๒, หน้า ๑๖).	การบริหาร คือ ศิลปะการใช้คนร่วมกับวัตถุประสงค์
วินัย สมมิตร, สมัย รื่นสุข และสุนทร, (๒๕๒๙, หน้า ๖).	๑. การที่บุคคล ๒ คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินงาน ๒. การใช้ทรัพยากรการบริหารที่เหมาะสม
ธีรวุฒิ บุญยโสภณ และวีระพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์, (๒๕๓๔, หน้า ๑๒).	๑. การบริหารจัดการ คือ กระบวนการในองค์กร ๒. มีลำดับการทำงานเป็นขั้นตอน
อนันต์ เกตุวงศ์, (๒๕๒๓, หน้า ๒๗).	เป็นการประสานความพยายามของมนุษย์อย่างน้อย ๒ คน เพื่อทำให้เกิดผลตามต้องการ
อรุณ รักธรรม, (๒๕๒๗, หน้า ๑๘).	การบริหาร คือ การทำงานสิ่งหนึ่งสิ่งใดของคนตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป มุ่งถึงความสำเร็จร่วมกัน
พะยอม วงศ์สารศรี, (๒๕๔๒, หน้า ๓๖).	เป็นกระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์

๒.๑.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ จากเอกสารและนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง มีแนวคิดและทฤษฎีดังนี้

การบริหารจัดการ หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้เทคนิคขั้นตอนกระบวนการให้การวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากร การสั่งการ และการควบคุม ดำเนินไปโดยการกำหนดขอบเขตงาน ผู้รับผิดชอบ เพื่อให้บุคลากรตามลำดับชั้นปฏิบัติตามภายในหน่วยงานที่สังกัด โดยใช้ทรัพยากรทั้งวัตถุและคนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนงาน โดยการมอบหมายงาน การสั่งการ การประสานงาน การรายงาน และการควบคุมงานอย่างมีประสิทธิภาพ^{๒๘}

การบริหาร ยังหมายถึง การทำงานภายในองค์กร ซึ่งเป็นระบบของการร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่สองคนขึ้นไป^{๒๙} หรือการบริหาร คือ งานของผู้นำที่ใช้ทรัพยากรบริหารทั้งปวงที่มีอยู่ในหน่วยงานเพื่อให้เป้าหมายที่กำหนดไว้บรรลุผล^{๓๐} การบริหาร เป็นศิลปะของการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งพร้อมด้วยกระบวนการวางแผน การจัดองค์กร การเป็นผู้นำและการควบคุม^{๓๑} ส่วนหลักการจัดการ หมายถึง กระบวนการ กิจกรรมหรือการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในอันที่จะ

^{๒๘} อ.วัฒนา วาทะพล (นามปากกา), บทความ : ทฤษฎีการบริหาร (Administrative principle), ออนไลน์. <http://www.หลักสูตร.com>. เข้าถึงข้อมูลวันที่ ๑๙ ธ.ค. ๒๕๕๘.

^{๒๙} Barnard Chester I, *The Function of the Executive*, (Cambridge., Mass : Harvard University Press, 1964), p. 72.

^{๓๐} Warren B.Brown., บทความ : การบริหารจัดการ (Management), ออนไลน์. <http://www.วิทยาการ.net>. เข้าถึงข้อมูลวันที่ ๑๔ พ.ค. ๒๕๕๘.

^{๓๑} Holt, D.H., *Management principles and practices*, (New Jersey: Prentice – Hall, 1993), p. 3.

เชื่อมั่นได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินไปในแนวทางที่จะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้^{๓๒}

กระบวนการบริหารเกิดได้หลายแนวคิด เช่น โปสด์คอร์บ (POSDCoRB) เกิดจากแนวคิดของลูเธอร์ กุลิก (Luther Gulick) และลินดอล เออร์วิก (Lyndall Urwick) ประกอบด้วยขั้นตอนการบริหาร ๗ ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบริหารงานบุคคล (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) ขณะที่กระบวนการบริหารตามแนวคิดของเฮนรี ฟาโยล (Henry Fayol) ประกอบด้วย ๕ ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบังคับการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุมงาน (Controlling) หรือรวมเรียกว่า พอคค์ (POCCC)^{๓๓} การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ อันได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) และวิธีการปฏิบัติงาน (Method) เป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงาน^{๓๔}

การบริหารมีหลักการและรายละเอียดของการบริหาร โดยหลักการและรายละเอียดมีหลักของการบริหาร ดังนี้

๑. หน้าที่ทางการบริหาร (Management function) ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่ทางการบริหาร ๕ ประการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling)

๒. ผู้บริหารจะต้องมีลักษณะพร้อมด้วยความสามารถทางร่างกายจิตใจ ไหวพริบ การศึกษาหาความรู้เทคนิคการทำงานและประสบการณ์ต่าง ๆ

๓. หลักการบริหาร ที่เรียกว่า Fayol's 14 Principle Management (หลักการบริหารจัดการสากล ๑๔ ประการ ซึ่งมีหลักทั่วไปที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้บริหาร ๑๔ ข้อ คือ

- ๑) หลักการเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility)
- ๒) หลักของการมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว (Unity of command)
- ๓) หลักการมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน (Unity of direction)
- ๔) เอกภาพของการบังคับบัญชา (Unity of Command) พนักงานควรได้รับคำสั่งจากหัวหน้าเพียงคนเดียวเท่านั้น คนที่มีหัวหน้ามากกว่าหนึ่งคนในเวลาเดียวกันอยู่รอดได้ยาก
- ๕) หลักการแบ่งงานกันทำ (Division of work, or specialization)
- ๖) หลักเกี่ยวกับระเบียบวินัย (Discipline)

^{๓๒} Derak French and Heather Seward., บทความ : การบริหารจัดการ (Management), ออนไลน์. <http://www.วิทยาการ.net>. เข้าถึงข้อมูลวันที่ ๒๙ ก.ค. ๒๕๕๘.

^{๓๓} วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น : สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย, (กรุงเทพมหานคร : อินโฟเควส, ๒๕๔๕), หน้า ๓๙.

^{๓๔} สุทธิ สิริสมบุญ, หลักการบริหารเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : สวัสดิการสำนักพิมพ์ ก.พ., ๒๕๓๖), หน้า ๑๒.

- ๗) หลักของการถือประโยชน์ส่วนบุคคลรองจากประโยชน์ส่วนรวม (Subordination of individual to general interest)
- ๘) หลักของการให้ผลประโยชน์ตอบแทน (Remuneration)
- ๙) หลักของการรวมอำนาจไว้ส่วนกลาง (Centralization)
- ๑๐) หลักของการมีระเบียบเรียบร้อย (Order)
- ๑๑) หลักของความเสมอภาค (Equity)
- ๑๒) หลักของการมีเสถียรภาพของการว่าจ้างทำงาน (Stability of tenure)
- ๑๓) หลักของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative)
- ๑๔) หลักของความสามัคคี (Esprit de corps)^{๓๕}

การบริหารเป็นศิลปะเพื่อความชำนาญที่ถูกนำมาใช้ โดยเชื่อมองค์ประกอบ ๖ M's เข้าด้วยกัน ได้แก่ Manpower, Materials, Money, Methods, Machines และ Morale เพื่อกำหนดและบรรลุเป้าหมายขององค์การ^{๓๖} การบริหารแบบราชการเป็นทฤษฎีหนึ่งที่เน้นถึงความจำเป็นของการจัดองค์การอย่างเป็นเหตุเป็นผล ไม่ปล่อยให้เป็นไปตามอำเภอใจ จึงมีแนวคิดที่สามารถจะนำไปใช้กับการบริหารองค์การในระบบราชการได้ดี จากหลักสำคัญ ๗ ประการดังนี้ คือ

- ๑. หลักการมีกฎและระเบียบข้อบังคับ เพื่อความคุมการตัดสินใจ
- ๒. หลักความไม่เป็นส่วนตัว ผู้บริหารอยู่ภายใต้ระเบียบเพื่อไม่ให้ทำตามอำเภอใจ
- ๓. หลักการแบ่งงานกันทำ ตามความถนัดหรือความชำนาญเฉพาะทาง
- ๔. หลักการมีโครงสร้างสายบังคับบัญชา
- ๕. หลักความเป็นอาชีพที่มั่นคง
- ๖. หลักการมีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ โดยมีกฎระเบียบข้อบังคับรองรับ
- ๗. หลักความเป็นเหตุเป็นผลในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อบรรลุจุดหมาย^{๓๗}

การบริหารจัดการ คือ ศิลปะไม่ใช่วิทยาศาสตร์ที่อาศัยการบูรณาการของความรู้ทุกสิ่งทุกอย่างเข้าด้วยกัน โดยเฉพาะการบริหารจัดการยุคใหม่ทรัพยากรที่สำคัญที่สุดจะไม่ใช่เรื่องแรงงานเงินทุนหรือที่ดินอีกต่อไปแต่จะเป็นเรื่องความรู้ จึงกำหนดหลักการบริหารจัดการแบบ POLC ดังนี้

๑. P = Planning คือ การวางแผน เป็นการกำหนดหน้าที่การทำงานที่ต้องปฏิบัติ ซึ่งต้องครอบคลุมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ โดยกำหนดว่าจะดำเนินการอย่างไรและดำเนินการเมื่อไร เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามแผนที่ได้กำหนดไว้

๒. O = Organizing คือ การจัดองค์กร เป็นการมอบหมายงานให้ผู้ปฏิบัติงานและบุคลากรรับผิดชอบในแผนกหรือฝ่ายปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่กำหนดไว้ โดยเมื่อคนประสบความสำเร็จ แผนกหรือฝ่ายก็จะประสบความสำเร็จ ซึ่งองค์การก็จะประสบความสำเร็จไปด้วย

^{๓๕} Henri Fayol, **Industrial and General Administration**, (New York : McGraw Hill, 1930), pp. 17-18.

^{๓๖} Keeling Lewis B. & Kallaus Norman F., **Administrative Office Management**, 11th ed., Cincinnati, (Ohio : South-Western Education Publishing, 1996), p. 3.

^{๓๗} วิโรจน์ สารรัตน์. **การบริหาร หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา**, หน้า ๑๘.

๓. L = Leading คือ การนำ เป็นนำโดยการจูงใจ การชักนำ การกระตุ้น การโน้มน้าวและชี้ทิศทางให้มุ่งตรงเพื่อดำเนินไปสู่การบรรลุเป้าหมาย โดยเน้นมนุษย์สัมพันธ์ทำให้เกิดระดับการเพิ่มผลผลิตในระยะยาวที่สูงกว่าภาวะงาน เพราะคนมักไม่ค่อยชอบภาวะงาน

๔. C = Controlling คือ การควบคุม เป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องดำเนินการ ๑) เปรียบเทียบผลงานปัจจุบันกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ๒) รวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลดำเนินงาน และ ๓) ทำการตัดสินใจไปตามเกณฑ์หรือไม่^{๓๘}

การบริหาร เป็นเรื่องของการทำกิจกรรมโดยผู้บริหารและสมาชิกในองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด^{๓๙}

การบริหารยังมีความหมายอีก ๒ นัย คือ ๑) คำว่าบริหาร มาจากภาษาบาลีว่า บริหาร มาจากศัพท์ว่า ปริ แปลว่า รอบ และ หร ธาตุในความนำไป ดังนั้น คำว่า บริหาร จึงแปลว่า นำไป โดยรอบ อีกสำนวนหนึ่ง คำว่า บริหาร แปลว่า อ้อมหนี, หลีกหนี, หลบหนี ดังในประโยคภาษาบาลีว่า “ปญฺห ปริหริต สมฺตฺโถ” แปลว่า ผู้สามารถเพื่อการอ้อมหนี หลีกหนี หลบซึ่งปัญหา หรือแปลว่า ผู้สามารถบริหารปัญหาและนำปัญหาไปโดยรอบ หรือกำจัดปัญหาให้หมดสิ้นไป ๒) คำว่า บริหาร แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า Administer และ Administration แปลตามความหมาย คือ การปกครอง ดำเนินการ อำนวยการจัดการ จัดให้ วาง ส่งเสริม และบำรุง^{๔๐} แนวคิดการบริหารไม่ว่าจะเป็นรูปแบบผู้นำโครงสร้างระบบราชการและหน้าที่ของผู้บริหารในองค์การแห่งหนึ่ง สามารถนำมาประยุกต์ไปใช้กับองค์การ เรียกว่า วิธีที่ดีที่สุด (one best way) อย่างไรก็ตามผู้บริหารในแต่ละองค์การจะเผชิญกับสถานการณ์เฉพาะที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง ไม่มีหลักสากลใดที่สามารถใช้ได้กับทุกปัญหาผู้บริหารต้องศึกษาการบริหาร โดยมีประสบการณ์จากกรณีศึกษา (case study) จำนวนมาก และวิเคราะห์หาวิธีการใดที่สามารถใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ^{๔๑}

การบริหารต้องใช้ความรู้ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในการบริหารงานต้องอาศัยบุคคล เงินทุน อุปกรณ์ต่าง ๆ และการจัดการและควรนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาเป็นเครื่องมือในการสร้างความมั่นคงทางจิตใจ^{๔๒} การบริหาร จึงหมายถึง กระบวนการทางสังคม ซึ่งสามารถพิจารณาได้เป็น ๓ ทาง คือ

๑. ทางโครงสร้าง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาตามลำดับขั้นตอนของสายการบังคับบัญชา

^{๓๘} Drucker Peter F., บทความ : การจัดการยุคใหม่ของ Peter Drucker, [ออนไลน์]. <http://www.วิทยากร.net>, เข้าถึงข้อมูลวันที่ ๒๗ ก.ค. ๒๕๕๘.

^{๓๙} จันทราณี สงวนนาม, ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : บุ๊คพอย์, ๒๕๕๕), หน้า ๑๑.

^{๔๐} สิริภพ เหล่าละภะ, พุทธศาสตร์การเมือง, (กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๕๕), หน้า ๑๔๐.

^{๔๑} สมยศ นาวิการ, การบริหารเชิงกลยุทธ์, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙), หน้า ๑๒.

^{๔๒} วีระ อำพันสุข, พุทธธรรมกับการบริหารบุคคล, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : เอรวิณการพิมพ์, ๒๕๒๖), หน้า ๑-๑๐.

๒. ทางหน้าที่ เป็นขั้นตอนของหน่วยงานที่ระบุหน้าที่ บทบาทความรับผิดชอบ และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย

๓. ทางปฏิบัติการ เป็นกระบวนการบริหารดำเนินการในสถานการณ์ที่บุคคลต่อบุคคลกำลังมีปฏิสัมพันธ์กันหรือร่วมทำปฏิกิริยาเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน^{๔๓}

การบริหาร คือ การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมกันทำงานเพื่อจุดประสงค์อย่างเดียวกัน^{๔๔} ซึ่งความหมายของการบริหารในความคิดเห็นของ George R. Terry กล่าวไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานตามลำดับขั้นอันประกอบด้วยการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การอำนวยการ (Actuating) และการควบคุม (Controlling) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยอาศัยคนและทรัพยากรอื่น^{๔๕} ส่วนนักวิชาการไทยได้กล่าวให้แนวคิดเพิ่มเติมว่า ลักษณะและความสำคัญของการบริหารมี ๗ ประการ คือ

๑. การบริหารต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการดำเนินงาน
๒. การบริหารมีลักษณะเป็นกระบวนการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม
๓. การบริหารต้องมีการแบ่งงานกันทำ
๔. การบริหารต้องมีการประสานงานร่วมมือร่วมใจสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน
๕. การบริหารต้องมีทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีการปฏิบัติงาน
๖. การบริหารเป็นงานของผู้บริหารหรือผู้นำ
๗. การบริหารไม่มีตัวตน แต่สามารถวัดผลของความสำเร็จของการบริหารด้วยประสิทธิภาพและประสิทธิผล^{๔๖}

สรุปได้ว่า การบริหาร เป็นกระบวนการในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานโดยบุคคลตั้งแต่ ๒ ขึ้นไป เพื่อร่วมกันในการทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้หลักการทางการบริหาร ๕ อย่าง คือ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม เพื่อร่วมกันทำกิจกรรมที่องค์การกำหนดให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด โดยใช้ทรัพยากรตามหลักบริหาร คือ คน เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อให้เกิดผลสำเร็จอย่างประหยัด ถูกต้อง มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

^{๔๓} วชิร บวรณสิงห์, **การบริหารหลักสูตร**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓), หน้า ๙.

^{๔๔} จุมพล สวัสดิ์ยากร, **หลักการบริหารและมนุษยสัมพันธ์**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวรรณภูมิ, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐.

^{๔๕} สธนจรัส พูนสิทธิ์, **การจัดการองค์การและการบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๕๑), หน้า ๒๐.

^{๔๖} กลม อัญชันภาติ, **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : ธารนิพนธ์, ๒๕๕๐), หน้า ๖๐-๖๑.

ตารางที่ ๒.๒ สรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

นักวิชาการ	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
อ.วัฒนา วาทะพล (นามปากกา), (ออนไลน์. http://www.หลักสูตร.com , ๒๕๕๘).	๑. การที่ผู้บริหารใช้เทคนิค ขั้นตอน กระบวนการ ๒. มีการวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากร การสั่งการ การควบคุม ให้บรรลุวัตถุประสงค์
Barnard Chester I, (1964, p. 72).	การทำงานภายในองค์กร ซึ่งเป็นระบบของการ ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่สองคนขึ้นไป
Warren B.Brown., (ออนไลน์. http://www.วิทยากร.net , ๒๕๕๘).	๑. การบริหารเป็นงานของผู้นำเพื่อไปสู่เป้าหมาย ๒. การใช้ทรัพยากรในหน่วยงานเพื่อการบริหาร
Holt, D.H., (1993, p. 3).	เป็นศิลปะของการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
Derak French and Heather Saward., (ออนไลน์. http://www.วิทยากร.net , ๒๕๕๘).	๑. การจัดการ คือ กระบวนการ กิจกรรมและงาน ๒. เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกิจกรรมที่กำหนด ๓. กิจกรรมมีแนวทางบรรลุผลตามเป้าหมาย
วิรัช วิรัชนิการวรรณ, (๒๕๔๕, หน้า ๓๙).	กระบวนการบริหารเกิดจากแนวคิด เช่น โฟลด์ คอร์บ POSDCoRB และพอดค์ POCCC
สุธิ สิทธิสมบูรณ์, (๒๕๓๖, หน้า ๑๒).	การบริหาร คน เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีการทำงาน
Henri Fayol, (1930, pp. 17-18).	POCCC คือ การวางแผน, การจัดองค์กร, การ บังคับบัญชาสั่งการ, การประสานงาน, การควบคุม
Keeling Lewis B. & Kallaus Norman F, (1996, p. 3).	๑. เป็นศิลปะเพื่อความชำนาญที่ถูกนำมาใช้ ๒. มีการเชื่อมโยงองค์ประกอบ ๖ M's เข้าด้วยกัน
วิโรจน์ สารัตนะ. (หน้า ๓).	๑. การบริหารระบบราชการมีความเป็นเหตุผล ๒. มีการแบ่งงาน, มีอำนาจหน้าที่, มีระเบียบ
Drucker Peter F., (ออนไลน์. http://www.วิทยากร.net , ๒๕๕๘).	ศิลปะในการทำงานต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมาย ร่วมกับผู้อื่น
จันทร์านิ สงวนนาม, (๒๕๔๕, หน้า ๑๑).	เป็นกิจกรรมโดยผู้บริหาร และสมาชิกในองค์กร
สิริภพ เหล่าลาภะ, (๒๕๔๕, หน้า ๑๔๐).	บริหารมาจากภาษาบาลี แปลว่า นำไปโดยรอบ
สมยศ นาวิการ, (๒๕๓๙, หน้า ๑๒).	๑. นำวิธีที่ดีที่สุด (one best way) มาปรับใช้ ๒. ต้องศึกษาหลักการการบริหาร (case study)
วีระ อัมพันสุข, (๒๕๒๖, หน้า ๑-๑๐).	๑. การบริหารต้องใช้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ๒. ควรนำหลักธรรมมาเป็นเครื่องมือช่วยบริหาร
วัชร บวรณสิงห์, (๒๕๔๓, หน้า ๙).	กระบวนการทางโครงสร้าง, หน้าที่, ทางปฏิบัติ
จุมพล สวัสดิ์ยากร, (๒๕๔๒, หน้า ๑๐).	การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันทำงาน
สธนจรัส พูนสิทธิ์, (๒๕๔๑, หน้า ๒๐).	การดำเนินงานตามลำดับขั้นเพื่อบรรลุผล โดยมี การวางแผน, จัดองค์กร, อำนาจการและควบคุม
กลม อัญชันภาติ, (๒๕๔๐, หน้า ๖๐-๖๑).	การบริหารเป็นสิ่งไม่มีตัวตน แต่วัดผลสำเร็จได้

๒.๒ การบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารของตำรวจไว้หลายท่านทั้งที่มีมุมมองคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ดังนี้

การบริหารงานตำรวจ เกี่ยวข้องกับการบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชน อีกทั้งเกี่ยวข้องกับเรื่องของการปรับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับประชาชน ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทุกนาย จะต้องมุ่งเน้นในด้านการให้บริการประชาชนและลดความขัดแย้งทางสังคมนั่นเอง ดังนั้น ตำรวจทุกนายจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องกระทำการด้วยความละเอียดละไมที่จะต้องเข้าไปคลุกคลีกับประชาชนทั่วไปโดยไม่แบ่งแยกชนชั้นวรรณะ อาจสร้างความพึงพอใจบ้างหรือความไม่พึงพอใจบ้าง ความเข้าใจบ้างหรือความไม่เข้าใจบ้างจากประชาชน ซึ่งคนแต่ละคนย่อมมีอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตามตำรวจกับประชาชนก็ยังคงต้องใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกันและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในอันที่จะนำความสุขสงบมาสู่สังคมไทย^{๔๗}

ตำรวจ คือ ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ มีหน้าที่ในการพิทักษ์รับใช้ประชาชน จึงต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการตรวจตราเพื่อความปลอดภัยแก่ประชาชน รวมทั้งให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมือง ซึ่งต้องมีความกล้าหาญ อดทน และยุติธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในวิชาการและวิทยาการเป็นอย่างดี โดยเฉพาะในหน้าที่ของตำรวจและความรอบรู้อื่น ๆ เพื่อปฏิบัติงานให้ประชาชนได้รับความอุ่นใจ ต้องเป็นผู้มีวินัยอันดีงาม และได้รับความนับถือจากประชาชน รวมทั้งต้องเป็นผู้มีกิจกรรมยามว่างเรียบร้อย น่านับถือ น่าเลื่อมใส^{๔๘} ความหมายของคำว่า “ตำรวจ” ยังมีความหมายจากตัวอักษร คือ “ต” ต้องตราตรึง เริ่มตั้งแต่การฝึกฝนในโรงเรียนที่ต้องเสียหยาดเหงื่อเป็นปีบ ๆ เพื่อให้จบออกมาแข็งแรง ดังเพลงมาร์ชตำรวจที่ว่า “แข็งแกร่งเหลือนั้น ตำรวจไทย” เมื่อจบออกมาต้องทำงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพราะฉะนั้นตำรวจที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตราชการได้ต้องตราตรึงทำงานอย่างทุ่มเท “สระอา” อำนาจความสะดวก อำนาจความยุติธรรม ต้องมีหัวใจของการให้บริการ งานตำรวจต้องบริการบุคคลตั้งแต่ยากจนกระทั่งถึงพระเจ้าแผ่นดิน ดังนั้น หัวใจบริการต้องร้อยเปอร์เซ็นต์และที่สำคัญอย่างยิ่งคือ การทำให้ทุกฝ่ายมีความมั่นใจว่าการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจนั้นมีความยุติธรรม “ร” รอบรู้อย่างแตกฉานในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ มิใช่รู้ทุกเรื่องยกเว้นงานในหน้าที่ ต้องริเริ่มรู้จักคิดรู้จักนำเอาสิ่งใหม่ ๆ มาพัฒนาหน่วยงานอยู่เสมอ ไม่ต้องกลัวว่าใครจะว่าเป็นจอมโปรเจ็ค ต้องรอบคอบอย่าประมาทโดยเด็ดขาดและต้องรวดเร็ว อย่าเป็นคน คิดเพื่อฝัน ริเริ่มทำนั่นทำนี่ แต่ไม่ลงมือทำเสียทีก็สูญเปล่าหรือที่เรียกกันว่า ข้าไปต้อย “ว” วิจารณ์ญาณ ไหวพริบ อาชีพตำรวจนั้นต้องเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อันตราย จึงมีความเสี่ยงมากเหมือนยืนอยู่ระหว่างปลายเข็มสองข้าง หากยืนไม่ดีแล้วก็จะถูกเข็มทิ่มตำได้รับบาดเจ็บได้ เพราะฉะนั้น ต้องรู้จักใช้วิจารณ์ญาณให้ดี “จ” จริยธรรม จรรยาบรรณ ตำรวจอาชีพต้องยึดถืออุดมคติตำรวจเป็นหลัก

^{๔๗} พล.ต.อ.โกวิท วัฒนะ, “สาส์น พลตำรวจเอกโกวิท วัฒนะ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ ๑ มกราคม ๒๕๔๘”, นครบาลวันนี้, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๔๘), หน้า ๓.

^{๔๘} มงคล ม., ตราหน้าหมวกตำรวจ, วารสารตำรวจ, ปีที่ ๔๑ ฉบับที่ ๔๐๕ (ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๔๘), หน้า ๙๔.

ประจําใจในการปฏิบัติหน้าที่เชื่อว่าทุกคนคงเข้าใจอุดมคติเป็นอย่างดี ต้องมีจรรยาบรรณ แพทย์มีจรรยาบรรณแพทย์ ตำรวจต้องมีจรรยาบรรณตำรวจ เช่น จรรยาบรรณพนักงานสอบสวน เป็นต้น และยังต้องมีหลักคุณธรรมประจําใจอีกหลายประการ^{๔๙}

พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ ๒๕๔๗ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาถึงการบริหารงานของตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่า การปฏิบัติการอันใดเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพของสำนักงานตำรวจแห่งชาติแบ่งส่วนราชการออกเป็น ๒ ส่วนหลัก ๆ ได้แก่

๑. สำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ มีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นหัวหน้าส่วนราชการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้คือ รับผิดชอบควบคุมราชการประจําในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และลำดับความสำคัญของแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้เป็นไปตามนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติราชการที่กำหนดเอาไว้ รวมทั้ง กำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รองจากนายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และวางระเบียบหรือทำคำสั่งเฉพาะเรื่องไว้ให้ข้าราชการตำรวจหรือพนักงานสอบสวนปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้อํานาจหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือกฎหมายอื่น

๒. กองบัญชาการ มีผู้บัญชาการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจ และรับผิดชอบการปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้น ๆ ขึ้นตรงต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และจะมีรองผู้บัญชาการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการรองจากผู้บัญชาการตามที่มีผู้บัญชาการมอบหมายด้วยก็ได้ และให้ใช้บังคับกับส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นแต่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการด้วยโดยอนุโลม รวมทั้งให้หัวหน้าส่วนราชการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังเช่นผู้บัญชาการด้วย ผู้บัญชาการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้คือ บริหารราชการของกองบัญชาการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและประกาศของทางราชการ ควบคุม กำกับ ดูแลบุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่และทรัพย์สินอื่นของกองบัญชาการ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและประกาศของทางราชการ เป็นผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติในราชการทั่วไปของกองบัญชาการ รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติทุกสัปดาห์หรือตามระยะเวลาที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและประกาศของทางราชการ^{๕๐}

เป็นการถูกต้องแล้วที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้บริหารงาน โดยพยายามจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่ดึงเอาประชาชนทุกสาขาอาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการ

^{๔๙} พล.ต.ท.พิชิต คุ้มเดชะคุปต์, “คิดดังๆ ให้ได้อัน”, โรงพักเพื่อประชาชน, ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑๒ (พฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๔๕), หน้า ๗-๘.

^{๕๐} พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๗, ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๑๘ก (๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗), หน้า ๑-๔๖.

บริหารงาน รับฟังความคิดเห็นของประชาชนมาปฏิบัติ และให้ความสำคัญในการพัฒนาสถานีตำรวจให้เป็นที่พักของประชาชนได้อย่างแท้จริงมากกว่าในอดีต เพราะปัจจุบันในโลกยุคโลกาภิวัตน์ การปฏิบัติงานและการปฏิบัติตัวของตำรวจจึงถูกตรวจสอบอย่างเข้มงวด ทุกอย่างจะต้องโปร่งใส จึงเป็นสิ่งที่ควรสนับสนุนเพราะหากสถานีตำรวจอยู่ในหัวใจของประชาชนได้แล้ว นั้นย่อมหมายความว่า ภาพพจน์ที่ดี ความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนต่อตำรวจจะกลับคืนมา จากการที่มีตำรวจเลว ๆ บางนายได้กระทำไว้ ความร่วมมือของประชาชนในการแจ้งข่าวสารเบาะแสอาชญากรรมต่าง ๆ ก็จะมีหลังไหลเข้ามาทำให้ง่ายในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ซึ่งตาม พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติอำนาจหน้าที่ไว้ว่า

๑. รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาทฯ
๒. ดูแลควบคุมและกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ
๓. ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา
๔. รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยแก่ประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร
๕. ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายให้เป็นหน้าที่ของตำรวจ
๖. ช่วยเหลือพัฒนาประเทศชาติ
๗. ปฏิบัติการอื่นเพื่อส่งเสริมหรือสนับสนุนการปฏิบัติการ ตามข้อ ๑-๕ ให้มีประสิทธิภาพ

จาก พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ สามารถสรุปเป็นข้อ ๆ ถึงตำรวจที่ดี มีคุณภาพ ที่ประชาชนต้องการได้ดังนี้ และตาม พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติอำนาจหน้าที่ไว้ว่า

๑. การครองตนของตำรวจ ต้องเป็นคนดี มีศีลธรรม มีคุณธรรม ใช้ชีวิตอย่างสมถะ เรียบง่าย ตามฐานานุกรม ไม่ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือย
๒. มีจิตวิญญาณความเป็นตำรวจที่จะคอยพิทักษ์รับใช้ประชาชนอย่างแท้จริง และมีความเที่ยงธรรม ตรงไปตรงมาในการปฏิบัติหน้าที่ มีความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้เดือดร้อน แม้บางเรื่องไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตำรวจก็ตาม
๓. การต้อนรับขับสู้ประชาชนด้วยมิตรไมตรี การพูดจากับประชาชนทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้เสียหายหรือฝ่ายผู้ต้องหา จะต้องกระทำด้วยวาจาที่สุภาพ ไพเราะ มีหางเสียง ไม่ตะคอก และไม่ใช้อารมณ์ แต่จะต้องใช้เหตุผลในการอธิบายความ
๔. การรีดไถ การฉ้อราษฎร์บังหลวง การรับส่วยหรือผลประโยชน์ที่สมควรได้จะต้องน้อยลงและหมดไปในที่สุด
๕. เป็นตำรวจที่ทันยุคทันสมัย ทันเหตุการณ์ หาคำความรู้ใส่ตัวอยู่เสมอทั้งเรื่องทั่วไปและเรื่องกฎหมาย มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล หน่วยงานใส่ใจในการพัฒนากำลังพลอยู่ตลอดเวลา
๖. เป็นตำรวจมีอาชีพ และเป็นตำรวจอาชีพ ไม่ใช่แค่มีอาชีพเป็นตำรวจ ประชาชนไม่ยากเห็นตำรวจประกอบอาชีพอื่นเป็นอาชีพหลัก และอาชีพตำรวจเป็นอาชีพเสริม
๗. ประชาชนอยากเห็นการบริหารงานบุคคลของตำรวจดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งเรื่องการโยกย้าย การแต่งตั้ง การให้บำเหน็จความชอบ ใช้หลักคุณธรรมไม่ใช่ใช้หลักอุปถัมภ์อย่างที่ เป็นอยู่ในปัจจุบัน การวิ่งเต้นการใช้เส้นสายจะต้องหมดสิ้นไป ตลอดถึงการวางคนให้ตรงกับงานและ

การสนับสนุนคนดีให้มีตำแหน่งสูงขึ้น สมดัง พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตอนหนึ่งว่า “ในบ้านเมืองมีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปกติสุขเรียบร้อยจึงไม่ใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดีให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้” เพราะประชาชนรู้แล้วว่าหากผู้บังคับบัญชาในระดับสูงของตำรวจ ไม่สามารถให้ความเป็นธรรมกับตำรวจผู้ได้บังคับบัญชาแล้วไซ้ ไหนเลยประชาชนจะได้รับความเป็นธรรมจากตำรวจในระดับผู้ปฏิบัติที่สัมผัสกับประชาชนอย่างแท้จริง

๘. ประชาชนอยากเห็นสถานีตำรวจมีความพร้อม มีกำลังคนและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอและทันสมัย สามารถออกช่วยเหลือประชาชนได้ทันทั่วทั้ง จะเห็นว่าตราบไคที่ยังมีสังคม ยังมีประเทศชาติ ตรานั้นจำเป็นต้องมีตำรวจอยู่ทำหน้าที่ ประชาชนและสังคมจึงมีความคาดหวังจากตำรวจสูง คาดหวังที่จะได้รับความคุ้มครองช่วยเหลือจากตำรวจเมื่อมีภัย จากการสอบถามประชาชนหากมีเรื่องเดือดร้อนไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม สิ่งแรกที่จะนึกถึงคือตำรวจ ดังนั้นการเป็นตำรวจที่ดี มีคุณภาพ ประชาชนมีความพึงพอใจ คือ การที่ตำรวจได้ทำหน้าที่อย่างมีจิตสำนึกช่วยเหลือพิทักษ์รับใช้ประชาชนอย่างแท้จริง สมดังคำว่า “ตำรวจยุคใหม่ หัวใจ คือ ประชาชน”^{๕๑}

ตัวชี้วัดในด้านความสามารถเชิงสมรรถนะของตำรวจจะมุ่งเน้นในเรื่องของผลกระทบต่อชีวิตทรัพย์สินและการให้บริการที่ดีต่อประชาชน ประกอบด้วย ตัวชี้วัด ๑๔ ตัว ได้แก่ ความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน มีจิตสำนึกในการให้บริการที่ดี มีความเห็นใจรู้ความรู้สึกของคน มีความรู้ด้านยุทธวิธีตำรวจ มีปฏิภาณไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า มีความซื่อสัตย์ การให้ความเป็นธรรมต่อคู่กรณี การเข้าถึงชุมชน การหาข่าวข้อมูลท้องถิ่น ภาวะผู้นำ การใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ การเชื่อฟังคำสั่งผู้บังคับบัญชา มีความอดทนต่อสถานการณ์ที่กดดันและคดีวินัยข้อกฎหมายได้อย่างถูกต้อง^{๕๒} องค์การตำรวจเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทุกรูปแบบ เป็นหน่วยงานที่ประชาชนยังคงคาดหวังในการดูแลรักษาชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เมื่อประชาชนมีความเดือดร้อนขึ้นมาไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นเรื่องเล็กน้อยหรือเรื่องใหญ่ สิ่งหนึ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงนึกถึงเป็นอันดับแรกก็คือ ตำรวจ^{๕๓} ดังนั้น ตำรวจควรยึดมั่นในแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ มิมีตรไมตรีต่อประชาชน บริการให้ดีที่สุดและมีความสุขตามอัตภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องถึงพร้อมด้วยความรู้ ความสามารถ มีระเบียบวินัย มีสุขภาพที่ดีและมีครอบครัวที่อบอุ่น^{๕๔}

^{๕๑} พ.ต.ท.สมศักดิ์ ณ โมรา, “ตำรวจที่ดี มีคุณภาพที่ประชาชนต้องการ”, บทความ : ตำรวจที่ประชาชนต้องการ, ออนไลน์. <http://www.หลักสูตร.com>, เข้าถึงข้อมูลวันที่ ๑๒ พ.ย. ๒๕๕๗.

^{๕๒} พล.ต.ต.เรืองศักดิ์ จริตเอก, “ตร.เร่งพัฒนายุทธศาสตร์การบริการประชาชนเพิ่มขีดความสามารถตำรวจพิทักษ์รับใช้ประชาชนทั่วประเทศ”, ตำรวจ, ปีที่ ๔๒ ฉบับที่ ๔๐๖ (มกราคม-มีนาคม ๒๕๕๙), หน้า ๕๐-๕๑.

^{๕๓} พล.ต.ท.ยุทธนา ไทยภักดี, “คิดดังๆ ให้ได้ยิน”, โรงพักเพื่อประชาชน, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๓๒ (มิถุนายน-กรกฎาคม ๒๕๕๙), หน้า ๒๒.

^{๕๔} พล.ต.ท.รัชชัย จุลสุคนธ์, “คิดดังๆ ให้ได้ยิน”, โรงพักเพื่อประชาชน, ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑๑ (กันยายน-ตุลาคม ๒๕๕๕), หน้า ๗.

สรุปได้ว่า การบริหารงานของสถานีตำรวจ มีความเกี่ยวเนื่องกับประชาชนโดยเฉพาะ การบำบัดทุกข์ บำรุงสุขของประชาชน โดยอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายและการปรับใช้กฎหมายให้ สอดคล้องกับประชาชน ดังนั้น ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการ บริหารงาน รับฟังความคิดเห็นของประชาชนมาปฏิบัติและให้ความสำคัญในการพัฒนาสถานี ตำรวจให้เป็นที่พักของประชาชนได้ การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทุกคน จะต้องมุ่งเน้นใน ด้านการให้บริการประชาชนและลดความขัดแย้งทางสังคม โดยตำรวจต้องมีจิตสำนึกที่ดีต้องการ บริการประชาชนและมีจรรยาบรรณ มีความรู้ทั้งในหน้าที่ของตนเอง ในอาชีพ และความรู้อัน เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการตำรวจได้อย่างสมบูรณ์

ตารางที่ ๒.๓ สรุปการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

นักวิชาการ	การบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พล.ต.อ.โกวิท วัฒนะ, (๒๕๔๘, หน้า ๓).	การบริหารงานตำรวจ เกี่ยวข้องกับการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขของประชาชน และเกี่ยวกับกฎหมาย
มงคล ม., (๒๕๔๘, หน้า ๙๔).	๑. เป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์พิทักษ์รับใช้ประชาชน ๒. มีทักษะการตรวจตรา เพื่อให้ประชาชนอุ่นใจ
พล.ต.ท.พิชิต วรรณเดชคุปต์, (๒๕๔๕, หน้า ๗-๘).	ตำรวจอาชีพต้องยึดถืออุดมคติตำรวจ เป็นหลัก ประจําใจในการปฏิบัติหน้าที่
พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ, (๒๕๔๗, หน้า ๑-๔๖).	๑. การปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุน ๒. การปฏิบัติตามหน้าที่ตำรวจให้มีประสิทธิภาพ
พ.ต.ท.สมศักดิ์ ฌ โมรา, [ออนไลน์]., http://www.หลักสูตร.com , (วันที่ ๑๒ พ.ย. ๒๕๕๗).	๑. การบริหารงาน โดยพยายามจัดทำโครงการ ๒. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย ๓. การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ๔. การเป็นที่พักของประชาชนได้อย่างแท้จริง
พล.ต.ต.เรืองศักดิ์ จริตเอก, (๒๕๔๙, หน้า ๕๐-๕๑).	๑. ตัวชี้วัดมุ่งเน้นด้านผลกระทบต่อชีวิตทรัพย์สิน ๒. การให้บริการที่ดีต่อประชาชน ๓. ความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน ๔. มีความเห็นใจรู้ความรู้สึกของคน ๕. มีความรู้ด้านยุทธวิธีตำรวจ ๖. มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
พล.ต.ท.ยุทธนา ไทยภักดี, (๒๕๔๙, หน้า ๒๒).	๑. หน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย ๒. ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทุกรูปแบบ ๓. หน่วยงานที่ประชาชนคาดหวังดูแลรักษาชีวิต และทรัพย์สิน
พล.ต.ท.ธวัชชัย จุลสุคนธ์, (๒๕๔๕, หน้า ๗).	๑. มีการยึดมั่นในแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ ๒. มีมิตรไมตรีต่อประชาชนและบริการให้ดีที่สุด ๓. มีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย

๒.๓ หลักสังคหวัตถุธรรม

จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสังคหวัตถุธรรมหรือที่เรียกว่าหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ได้มีผู้ให้ความหมายทั้งที่มีมุมมองคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ดังนี้

พระพุทธเจ้า ทรงตรัสถึงหลักธรรมสังคหวัตถุ ๔^{๕๕} ไว้ว่า ดุริยภิกขุทั้งหลาย สังคหวัตถุ ๔ ประการนี้ ๔ ประการเป็นไฉน คือ ทาน การให้ ๑ เปยยวัชชะ ความเป็นผู้มีวาจาน่ารัก ๑ อตถจริยา ความประพฤติประโยชน์ ๑ สมานัตตตา ความเป็นผู้มีตนเสมอ ๑ ดุริยภิกขุทั้งหลายสังคหวัตถุ ๔ ประการนี้แล การให้ ๑ ความเป็นผู้มีวาจาน่ารัก ๑ ความประพฤติประโยชน์ในโลกนี้ ๑ ความเป็นผู้มีตนเสมอในธรรมนั้นๆ ตามสมควร ๑ ธรรมเหล่านั้นแล เป็นเครื่องสงเคราะห์โลก ประดุจสลักเพลาคบคุมรถที่แล่นไปอยู่ไว้ได้ ฉะนั้น ถ้าธรรมเครื่องสงเคราะห์เหล่านี้ ไม่พึงมีไซ้ร้มารดาหรือบิดา ไม่พึงได้ความนับถือหรือบูชาเพราะเหตุแห่งบุตร ก็เพราะเหตุที่บัณฑิตพิจารณาเห็นธรรมเครื่องสงเคราะห์เหล่านี้ ฉะนั้น พวกเขาจึงถึงความเป็นใหญ่และเป็นที่น่าสรรเสริญ

พระไตรปิฎก ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้กล่าวถึง สังคหวัตถุไว้ในพระสูตรต้นตปิฎก อังคตตรนิกาย จตุกกนิบาตสังคหวัตถุสูตร ดังนี้^{๕๖}

ภิกษุทั้งหลาย สังคหวัตถุ (ธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว) ๔ ประการนี้

สังคหวัตถุ ๔ ประการ อะไรบ้าง คือ

๑. ทาน (การให้)
๒. เปยยวัชชะ (วาจาเป็นที่รัก)
๓. อตถจริยา (การประพฤติประโยชน์)
๔. สมานัตตตา (การวางตนสม่ำเสมอ)

สังคหวัตถุ ซึ่งสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ในสูตร สูตรว่าด้วยสังคหวัตถุ ไว้ว่า ภิกษุทั้งหลาย สังคหวัตถุ ๔ (ธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว) ประการแลทาน เปยยวัชชะอตถจริยาในโลกนี้และสมานัตตตา ในธรรมนั้น ๆ ตามสมควร สังคหธรรมเหล่านี้แลช่วยอุ้มชูโลก^{๕๗} นอกจากนี้ ความหมายของสังคห ยังมีความหมายว่าวิธีสงเคราะห์ ซึ่งหมายถึง วิธีปฏิบัติเพื่อยึดเหนี่ยวน้ำใจคนอื่นที่ยังไม่เคยรักใคร่นับถือ หรือที่รักใคร่นับถืออยู่แล้ว ให้สนิทแนบยิ่งขึ้น พุดง่าย ๆ สังคหวัตถุ ก็คือ เทคนิควิธีทำให้คนรัก หรือมนต์ผูกใจคนนั่นเอง มี ๔ ประการ คือ ๑) ทานคือการให้ คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของตลอด ถึงให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน ๒) ปิยวาจา หรือเปยยวัชชะ คือ วาจาเป็นที่รัก วาจาพูดดีมีน้ำใจ หรือวาจาซาบซึ้งใจ คือกล่าวคำสุภาพไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยอมตาม ๓) อตถจริยา คือ การประพฤติประโยชน์ คือชวนช่วยช่วยเหลือกิจการ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม และ ๔) สมานัตตตา คือ การทำตนเสมอด้วยตน ทำตนเสมอด้วยปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอในชนทั้งหลาย

^{๕๕} อิง.จตุกก.(ไทย) ๒๑/๓๒/๔๒.

^{๕๖} อิง. จตุกก. (ไทย) ๒๑/๓๒/๕๐-๕๑.

^{๕๗} อิง.จตุกก.(ไทย) ๒๑/๓๒/๕๐-๕๑.

และเสมอในสุขทุกข์โดยรวมรับรู้ร่วมแก้ไข ตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะ ภาวะบุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณีคือ^{๕๘}

สังคหัตถ์ ๔ หมายถึง หลักธรรม ๔ ประการที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเพื่อ เกื้อกูล หรือเป็นหลักสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน ได้แก่

ทาน คือ การให้ การเสียสละ หรือการเอื้อเพื่อแบ่งปันของ ๆ ตนเพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว ไม่เป็นคนเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียว เป็นคุณธรรมที่จะช่วยให้ไม่เป็นคนละโมภ ไม่เห็นแก่ตัว

ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี พูดด้วยความจริงใจ ให้เกิดไมตรีรักใคร่นับถือ ไม่พูดหยาบคาย ก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เหมาะสมสำหรับกาลเทศะ

อตถจริยา คือ การสงเคราะห์ทุกชนิด หรือการประพฤตินิสัยที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

สมานัตตตา คือการเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติเสมอตนเสมอปลาย เป็นคุณธรรมช่วยให้เป็นผู้มีจิตใจหนักแน่น ไม่โลเล เป็นการสร้างความนิยมและไว้วางใจให้แก่ผู้อื่นด้วย^{๕๙}

สังคหผละ แปลว่า กำลังแห่งการสงเคราะห์ หรือมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งเป็นธรรมที่สำคัญมากสำหรับนักบริหาร ผู้ทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่นถ้านักบริหารบกพร่องเรื่องมนุษยสัมพันธ์ ก็จะไม่มีคนมาช่วยทำงาน เมื่อไม่มีใครช่วยทำงานเขาก็เป็นนักบริหารไม่ได้^{๖๐} สังคหัตถ์ ๔ เป็นทางเกิดของสามัคคีมี ๔ ข้อ คือ

๑. ทาน คือ การให้ปัน การให้ทานซึ่งกันและกันไม่หวงกัน โดยการให้ทาน แบ่งเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ให้เพื่อบูชาคุณ ให้เพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจผู้อื่นไว้และให้เพื่อเห็นแก่มนุษยธรรม

๒. ปิยวาจา คือ พูดให้เขารัก ไม่พูดให้เขาเกลียด ไม่ใส่ร้ายป้ายสี ต้องพูดให้เขารัก เรียกว่า ปิยวาจา ปิโย เทวมนุสสานัง

๓. อตถจริยา บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม อย่างนี้ดูตาย อย่าเห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย

๔. สมานัตตตา เป็นการวางตนให้เหมาะสม เรียกว่า ไม่ถือตัวตนว่า เราดีกว่าเขา ได้แก่ วางตนให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ เหมาะกับฐานะ เหมาะกับกาลเทศะ ทว่า เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่นั้นหมายความว่า เรามีหน้าที่อย่างไรก็ปฏิบัติไปตามหน้าที่ ที่ว่าเหมาะสมกับฐานะนั้น คือ ใช้จ่ายทรัพย์ให้เหมาะสมกับฐานะก็คือเข้าใจใช้จ่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ สรุ่ยสุร่ายเกินไป แต่ก็ไม่ตระหนี่เกินไป

^{๕๘} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๔๑๒.

^{๕๙} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), **ธรรมญูชีวิต**, พิมพ์ครั้งที่ ๘๒, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์สวย จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๒๕.

^{๖๐} พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), **พุทธวิธีบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๗๐-๗๕.

จนเข้าขั้นทรามตนเอง ทว่าเหมาะสมกับกาลเทศะนั้น หมายความว่า ปฏิบัติกิจให้เหมาะสมกับเวลา และสถานที่^{๖๑}

สังคหวัตถุสูตร ได้กล่าวว่า พระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสังฆธรรมที่ผู้ปฏิบัติตามทุกคนย่อมสามารถรู้แจ้งเห็นจริงได้ด้วยตนเอง และทำให้ผู้ปฏิบัติพ้นทุกข์เข้าถึงความสุขและความบริสุทธิ์ภายในได้จริงธรรมะของพระพุทธองค์เป็นความรู้อันบริสุทธิ์เป็นธรรมโอสถนานานเอกที่สามารถเยียวยารักษาจิตใจของมวลมนุษยชาติให้หลุดพ้นจากความโลภ ความโกรธ ความหลง เพราะเมื่อใจปราศจากสิ่งเหล่านี้ใจย่อมสะอาดบริสุทธิ์ มีอานุภาพและเกิดเป็นความเมตตากรุณาปราณี มีแต่ความรักความปรารถนาดีต่อกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงตรัสไว้ในสังคหวัตถุสูตร ว่า^{๖๒}

ทานัญจะ เปยยะวชชัญจะ อตถจจริยา จะยา อิธะ
 สมานัตตะตา จะ ธิมเมสุ ตตถะตตถะ ยถา รหัง
 ทาน (การให้) เปยยะวชชะ (มีวาจาเป็นที่รัก)
 สมานัตตะตา (วางตนสม่ำเสมอ)
 อตถจจริยา (การประพฤติประโยชน์)

สังคหวัตถุธรรมเหล่านี้ช่วยอุ้มชูโลก เหมือนลีมส์ล็กที่ยึดคบริดซึ่งเล่นไปไว้ได้ฉะนั้น^{๖๓}

ในการอยู่ร่วมกันในสังคมนั้น มนุษย์ทุกคนล้วนปรารถนาเป็นที่รักของคนรอบข้างเป็นที่ยอมรับนับถือของทุกๆ คน และปรารถนาที่จะได้ยื่นได้ฟังคำยกย่องสรรเสริญมากกว่าเสียงนินทาว่าร้ายพระพุทธองค์ได้ทรงสอนวิธีที่จะทำตนให้เป็นที่รักของสังคมว่าขั้นแรกให้ปรับที่ตัวของเราก่อน คือต้องทำตัวเราให้เป็นคนน่ารักเสียก่อนโดยการปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจคนผูกใจคนและประสานหมู่ชนให้มีความสามัคคี เป็นหลักธรรมที่ทำให้คนเป็นที่รักเป็นที่ชอบใจของคนทั่วไป เป็นการปลูกไมตรีเตมิน้ำใจต่อกันทำให้สังคมเป็นสุข ประกอบด้วยหลัก ๔ ประการ ดังนี้

๑. ทาน (Giving; Generosity; Charity) การให้การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละแบ่งปันช่วยเหลือกันด้วยการให้สิ่งของ หรือให้ความรู้และแนะนำสั่งสอนด้วยน้ำใจไมตรีมีความโอบอ้อมอารี จะช่วยผูกใจคนไว้ได้การทำทานจะไม่สูญเปล่าผู้ที่ให้สิ่งที่ดีย่อมได้รับสิ่งที่ดีตอบแทนดังพุทธพจน์ที่ว่า “มณาปทายี ลภเต มณาปี”^{๖๔} แปลว่า ผู้ให้สิ่งที่น่าพอใจย่อมได้รับสิ่งที่น่าพอใจ

การให้ทานอาจให้ได้ ๒ วิธีด้วยกัน คือ

- ๑) อามิสทาน ให้สิ่งของแก่เพื่อนหรือผู้อื่นที่ด้อยกว่ารวมทั้งการให้รางวัลต่าง ๆ
- ๒) วิทยาทานหรือธรรมทาน คือ การให้ธรรม ความรู้ การให้สิ่งที่ดีเป็นประโยชน์

^{๖๑} พระราชสุทธินิพนธ์มณฑล, (หลวงพ่อดุริย ฐิตธมโม). สังคหวัตถุ ๔, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.jarun.org/v6/th/home.html> [๔ ธันวาคม ๒๕๕๓].

^{๖๒} อัง.จตุกก.(บาลี) ๒๑/๓๒/๓๗.

^{๖๓} ดุรายละเอียใน อัง.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๓๒/๕๑.

^{๖๔} อัง.ปณจก. (บาลี) ๒๒/๔๔/๔๕.

ทาน ๒ อย่าง คือ อามิสทาน (การให้สิ่งของ) และธรรมทาน (การให้ธรรม) บรรดาทาน ๒ อย่างนี้ ธรรมทานเป็นเลิศ^{๖๕}

๒. ปิยวาจา หรือ เปยยวัชชะ (Kindly Speech : Convincing Speech) ความเป็นผู้มีวาจาน่ารัก พูดอย่างรักกัน วาจาเป็นที่รัก วาจาพูดเต็มหัวใจ หรือวาจาซาบซึ้งใจ คือ กล่าววาจาสุภาพ ไพเราะ อ่อนหวาน มีหางเสียง สมานสามัคคี ซาบซึ้งใจ ทำให้เกิดไมตรีรักใคร่นับถือตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยอมตาม พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงตรัสเตือนพระภิกษุให้พยายามหลีกเลี่ยงถ้อยคำที่ขัดแย้งกัน พูดจาส่อเสียดเสียดสีกัน อันนำไปสู่การทะเลาะวิวาทกัน พระพุทธองค์ทรงตรัสถึงการพูดที่ประกอบด้วยประโยชน์ ดังปรากฏในอภัยราชกุมารสูตร ดังนี้^{๖๖}

ตถาคตตถาคตรู้วาจาที่ไม่จริง ไม่แท้ ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ และวาจานั้นไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่ชอบใจของคนอื่น ตถาคตไม่กล่าวคำนั้น

ตถาคตรู้วาจาที่จริง ที่แท้ แต่ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ และวาจานั้นไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่ชอบใจของคนอื่น ตถาคตไม่กล่าวคำนั้น

ตถาคตรู้วาจาที่จริง ที่แท้ และประกอบด้วยประโยชน์ แต่วาจานั้นไม่เป็นที่รัก ไม่เป็นที่ชอบใจของคนอื่นในข้อนั้น ตถาคตรู้กาลที่จะกล่าววาจานั้น

ตถาคตรู้วาจาที่ไม่จริง ไม่แท้ ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ และวาจานั้นเป็นที่รักเป็นที่ชอบใจของคนอื่น ตถาคตไม่กล่าววาจานั้น

ตถาคตรู้วาจาที่จริง ที่แท้ ที่ประกอบด้วยประโยชน์ และวาจานั้นเป็นที่รัก เป็นที่ชอบใจของคนอื่นในข้อนั้น ตถาคตรู้กาลที่จะกล่าววาจานั้น ข้อนั้นเพราะเหตุไร เพราะตถาคต มีความเอ็นดูในหมู่สัตว์ทั้งหลาย^{๖๗}

๓. อัตถจริยา (Useful Conduct ; Rendering Services ; Life of Service ; Doing Good) การประพฤติประโยชน์ทำประโยชน์แก่เขา หลักธรรมข้อนี้มุ่งสอนตน ๒ ด้าน คือ การทำตนให้เป็นประโยชน์ และการทำในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม

การให้ทานอาจให้ได้ ๒ วิธีด้วยกัน คือ

- ๑) การทำตนให้เป็นประโยชน์ หมายถึง ทำตนให้มีคุณค่าในสังคมที่ตนอาศัยอยู่ด้วยการตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ฝึกฝนอบรมตนให้เป็นคนเจริญด้วยความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมเป็นบุตรที่ดีของบิดามารดา เป็นศิษย์ที่ดีของครูอาจารย์ เป็นนักเรียนที่ดีของสถานศึกษา เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ ตลอดจนเป็นศาสนิกชนที่ดีของพระพุทธศาสนาตลอดไป
- ๒) การทำในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ คือ เมื่อทำตนให้เป็นประโยชน์แล้ว ก็ต้องสร้างตนให้เป็นประโยชน์กับผู้อื่นด้วยการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไม่นิ่งดู

^{๖๕} ดูรายละเอียดใน ขุ.อิติ. (ไทย) ๒๕/๔๘/๔๗๓.

^{๖๖} ดูรายละเอียดใน ขุ.ม. (ไทย) ๑๓/๘๓/๘๘.

^{๖๗} ม.ม. ๑๓/๘๕/๘๖.

ตาย มีน้ำใจไมตรีต่อกัน บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ตามสติกำลังทาง
พระพุทธศาสนาเรียกว่า “คนทำหมู่คณะให้ดังงาม”

๔. สมานัตตตา (Evenand Equal Treatment ; Equality Consisting in Impartiality, Participation and Behaving Oneself Properly in All Circumstances) เอาตัว
เข้าสมาน คือ การทำตนเสมอต้นเสมอปลาย ตลอดถึงวางตนให้เหมาะสมแก่ฐานะภาวะ บุคคล
เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม^{๖๘}

ดังนั้น เราจึงต้องคอยศึกษาและหมั่นเตือนสติตนเองไว้ตลอดว่า ในแต่ละฐานะที่เรา
เป็นอยู่มีหน้าที่อะไรบ้าง เมื่อรู้แล้วก็ต้องปฏิบัติตามหน้าที่นั้นให้สมบูรณ์ นอกจากนี้เราก็คงต้องทำตนให้
เสมอต้นเสมอปลายด้วย คือ เคยวางตัวกับคนอื่นในทางที่ดีอย่างไรแม้ว่าเราจะได้ดีได้ดิบได้ดีแล้วก็ต้องไม่
ลืมตัว ยังคงปฏิบัติตัวเหมือนเช่นเดิมนั้นไม่เปลี่ยนแปลง หรือว่าเมื่อเราเห็นคนอื่นเขาได้ดี ก็ต้อง
แสดงออกให้เขารับรู้ว่ามีใจดีกับเขาอย่างจริงใจ ไม่คิดกลั่นแกล้งใส่ร้ายป้ายสีเขา ถ้าทำได้
อย่างนี้เราก็คงจะเป็นที่รักที่พอใจของทุกคนรอบข้าง ดังเช่นเรื่องของหัตถกอุบาสกชาวเมืองอาฬวีผู้
มีสังคหวัตถุธรรมประจำใจ ดังนี้^{๖๙}

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ อัคราชเวหาเสยย เขตเมืองอาฬวี ลำดับนั้น
หัตถกอุบาสกชาวเมืองอาฬวี มีอุบาสกประมาณ ๕๐๐ คนแวดล้อมเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคถึงที่
ประทับ ถวายอภิวาทแล้วนั้น ณ ที่สมควร พระผู้มีพระภาคจึงตรัสกับหัตถกอุบาสกชาวเมืองอาฬวีว่า

หัตถกะ บริษัทของท่านนี้มากนัก ท่านสงเคราะห์บริษัทจำนวนมากนี้อย่างไร

หัตถกอุบาสกชาวเมืองอาฬวีกราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์สังเคราะห์

บริษัทจำนวนมากนี้ด้วยสังคหวัตถุ ๔ ประการ ที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงแสดงไว้แล้ว
คือ ข้าพระองค์รู้ว่าผู้ใดควรสงเคราะห์ด้วยทานก็สงเคราะห์ด้วยทาน รู้ว่าผู้ใดควรสงเคราะห์ด้วยคำพูด
อันไพเราะ ก็สงเคราะห์ด้วยคำพูดอันไพเราะรู้ว่าผู้ใดควรสงเคราะห์ด้วยการทำประโยชน์ให้ ก็
สงเคราะห์ด้วยการทำประโยชน์ให้รู้ว่าผู้ใดควรสงเคราะห์ด้วยการวางตัวสม่ำเสมอ ก็สงเคราะห์ด้วยการ
วางตัวสม่ำเสมอ ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญโภคทรัพย์ในตระกูลของข้าพระองค์มีอยู่พร้อมคนทั้งหลายย่อม
เข้าใจคำพูดของข้าพระองค์ว่าควรฟัง ไม่เหมือนคำพูดของคนจน

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ดีละ ดีละ หัตถกะ วิธีนี้ของท่านเป็นอุบายที่จะสงเคราะห์บริษัท
จำนวนมากได้จริงอยู่ ใครก็ตามสงเคราะห์บริษัทจำนวนมากได้ในอดีตกาล ก็ล้วนแต่จักสงเคราะห์ด้วย
สังคหวัตถุ ๔ ประการนี้แล ใครก็ตามที่จักสงเคราะห์บริษัทจำนวนมากได้ในอนาคตกาล ก็ล้วนแต่
จักสงเคราะห์ด้วยสังคหวัตถุ ๔ ประการนี้แล ใครก็ตามที่กำลังสงเคราะห์บริษัทจำนวนมากได้ใน
ปัจจุบัน ก็ล้วนแต่จักสงเคราะห์ด้วยสังคหวัตถุ ๔ ประการนี้แล

หลังจากนั้น หัตถกอุบาสกชาวเมืองอาฬวีที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงชี้แจงให้เห็นชักชวน
ใจให้อยากรับเอาไปปฏิบัติ เร้าใจให้อาจหาญกล้ากล้า ปลอดภัยโล่งใจให้สดชื่น ร่าเริงด้วยธรรมมีกถา
แล้ว ลุกจากที่นั่งถวายอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า ทำประทักษิณแล้วจากไป

^{๖๘} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต.), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, (กรุงเทพมหานคร
: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๗๑.

^{๖๙} ตูรายละเอียดใน อัง.อรรถก. (ไทย) ๒๓/๒๔/๒๖๗.

ลำดับนั้น เมื่อหัตถกอบาสกชาวเมืองอาฬวีล็กไปไม่นานนพระผู้พระภาครับสั่งเรียกภิกษุทั้งหลายมาตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงทรงจำหัตถกอบาสกชาวเมืองอาฬวีว่าเป็นผู้ประกอบด้วยธรรมที่น่าอัศจรรย์ ไม่เคยปรากฏ ๘ ประการ

ธรรมที่น่าอัศจรรย์ไม่เคยปรากฏ ๘ ประการ อะไรบ้าง

๑. เป็นผู้มีศรัทธา
๒. เป็นผู้มีศีล
๓. เป็นผู้มีhiri
๔. เป็นผู้มีโอตตปปะ
๕. เป็นพหูสูต
๖. เป็นผู้มีจาคะ
๗. เป็นผู้มีปัญญา
๘. เป็นผู้มีความมกน้อย

สรุปได้ว่า หลักสังคหัตถุธรรม มีหลักธรรมที่เป็นองค์ประกอบ ๔ ประการ คือ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตตา เรียกว่า สังคหัตถุ ๔ เป็นหลักธรรมแห่งเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผูกไมตรี เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล ความสามัคคี โดยให้ทำตนเสมอต้นเสมอปลาย หากเทียบกับการครองตน ครองคน ครองงาน กับการผูกไมตรีควรเริ่มด้วย ๑) ทาน คือ การให้ การเสียสละ เพราะ “การครองคน” ต้องมีการเอื้อเฟื้อแบ่งปัน ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว เพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่นทำให้เป็นที่รัก ๒) ปิยวาจา คือ วาจาเป็นที่รัก การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน สานสามัคคีทำให้สามารถ “ครองคน” ได้ พูดด้วยความจริงใจ ให้เกิดไมตรี ไม่พูดหยาบคาย ๓) อตถจริยา คือ ประพฤติประโยชน์ต่อส่วนรวม ทำให้สามารถ “ครองงาน” ได้ เพราะ การสงเคราะห์ทุกชนิด ให้คำแนะนำ ชี้แนะ อำนวยความสะดวกย่อมทำให้งานราบรื่น และ ๔) สมานัตตตา คือ การวางตนสม่ำเสมอ วางตนให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ เป็นการ “ครองตน” ทำให้เป็นที่รัก การวางตนให้เหมาะสมกับฐานะ กาลเทศะ ไม่ถือตัว ซึ่งหากทำได้ดั่งนี้ย่อมเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงานได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ ๒.๔ สรุปหลักสังคหัตถุธรรม

นักวิชาการ	หลักสังคหัตถุธรรม
อง.จตุกก.(ไทย), (๒๑/๓๒/๔๒).	เป็นธรรมที่เป็นเครื่องสงเคราะห์โลก
อง. จตุกก. (ไทย), (๒๑/๓๒/๕๐-๕๑).	สังคหัตถุมองค์ประกอบ คือ ๑. ทาน (การให้) ๒. เปยววัชชะ (วาจาเป็นที่รัก) ๓. อตถจริยา (การประพฤติประโยชน์) ๔. สมานัตตตา (การวางตนสม่ำเสมอ)
อง.จตุกก.(ไทย), (๒๑/๓๒/๕๐-๕๑).	ธรรมอันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวและช่วยอุ้มชูโลก
พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), (๒๕๕๑, หน้า ๔๑๒).	๑. เทคนิควิธีทำให้คนรักหรือมนต์ผูกใจคน ๒. ทานคือการให้ คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปัน ๓. ปิยวาจา หรือเปยววัชชะ คือ วาจาเป็นที่รัก ๔. อตถจริยา คือ การประพฤติประโยชน์ ๕. สมานัตตตา คือ การทำตนเสมอต้นเสมอปลาย

นักวิชาการ	หลักสังคหัตถุธรรม
พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), (๒๕๕๐, หน้า ๒๕).	หลักธรรม ๔ ประการที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้อื่น เป็นหลักสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน คือ ๑. ทาน คือ การให้ การเสียสละ หรือการเอื้อเฟื้อแบ่งปันของ ๆ ตนเพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น ๒. ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี พูดด้วยความจริงใจ ๓. อัตถจริยา คือ การสงเคราะห์ทุกชนิด หรือการประพฤตินิสัยที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ๔. สมานัตตตา คือการเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติเสมอตนเสมอปลาย
พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), (๒๕๕๑, หน้า ๗๐-๗๕).	สังคหผล แปลว่า กำลังแห่งการสงเคราะห์ มีหลักที่สำคัญ ดังนี้ ๑. เป็นธรรมที่สำคัญมากสำหรับนักบริหาร ๒. เป็นหลักมนุษยสัมพันธ์ ๓. ผู้บริหารต้องทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น ๔. ถ้านักบริหารบกพร่องเรื่องมนุษยสัมพันธ์ ก็จะไม่มีคนมาช่วยทำงาน เมื่อไม่มีใครช่วยทำงาน เขาก็เป็นนักบริหารไม่ได้
พระราชสุทธินาถมณคล (หลวงพ่อดุจรีฐิตธมฺโม), [ออนไลน์]., http://www.jarun.org/v6/th/home.html (๔ ธันวาคม ๒๕๕๓).	๑. ทาน คือ การให้ปัน ๒. ปิยวาจา คือ พูดให้เขารัก ๓. อุตถจริยา บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ๔. สมานัตตตา คือ วางตนให้เหมาะสม
อง.จตุกก.(บาลี) ๒๑/๓๒/๓๗.	ธรรมสงเคราะห์บริษัทจำนวนมาก ควรใช้หลักธรรมสังคหัตถุ ๔ ๑. ใครก็ตามสงเคราะห์บริษัทจำนวนมากได้ในอดีตกาล ก็ล้วนแต่สงเคราะห์ด้วยสังคหัตถุ ๔ ประการนี้ ๒. ใครก็ตามสงเคราะห์บริษัทจำนวนมากในอนาคตกาล ก็ล้วนแต่สงเคราะห์ด้วยสังคหัตถุ ๔ ประการนี้ ๓. ใครก็ตามสงเคราะห์บริษัทจำนวนมากในปัจจุบัน ก็ล้วนแต่สงเคราะห์ด้วยสังคหัตถุ ๔ ประการนี้

๒.๔ การบริหารจัดการของสถานีตำรวจภูธรลำโรงใต้

สถานีตำรวจภูธรลำโรงใต้ เป็นสถานีตำรวจภูธรแห่งหนึ่งในเขตปกครองของอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรลำโรงใต้ เดิมเป็นพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรพระประแดง พื้นที่โดยทั่วไปเป็นสวนมะพร้าว ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาตรงข้ามกับที่ตั้งสถานีตำรวจภูธรพระประแดง พื้นที่ประกอบด้วย ๓ ตำบล คือ ตำบลลำโรงใต้ ตำบลบางหญ้าแพรก และตำบลบางหัวเสือ การคมนาคมยังไม่สะดวก ประชาชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่นี้ประกอบอาชีพในการทำสวนมะพร้าว มีรายได้เพียงพอเลี้ยงชีพได้อย่างดี ต่อมาทางราชการได้ทำการตัดถนนใหญ่เข้ามาในพื้นที่ คือ ถนนปู่เจ้าสมิงพราย โดยตัดจากถนนสุขุมวิทตรงมาจดฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งอยู่ตรงข้ามกับที่ตั้งอำเภอพระประแดง การคมนาคมเริ่มสะดวกขึ้นความเจริญเริ่มเข้ามาสู่พื้นที่ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา มีโรงงานอุตสาหกรรมทยอยเข้ามาก่อตั้งขึ้นประมาณ ๓๐๐ โรง ผู้คนจากท้องที่อื่น ๆ อพยพเข้ามาทำมาหากินเป็นคณาภิบาลในท้องที่มากขึ้น ทำให้จำนวนประชากรซึ่งรวมประชากรทั้งในพื้นที่และผู้ที่ย้ายเข้ามาใหม่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้ที่ย้ายเข้ามาทำงานมาจากทุกภาคของประเทศ ซึ่งในแต่ละจังหวัดแต่ละภาคก็มีขนบธรรมเนียมประเพณีเหมือนกันบ้างไม่เหมือนกันบ้าง เมื่อมาอยู่รวมกันในที่เดียวกันมาก ๆ เพิ่มขึ้น เวลาเกิดเหตุคดีอาญาขึ้นแล้วจะต้องนำความไปร้องทุกข์ที่สถานีตำรวจภูธรพระประแดง จึงเกิดความไม่สะดวกทั้งตัวผู้เสียหายและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะต้องมาที่เกิดเหตุ เนื่องจากอยู่ไกลและจะต้องข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลากลางคืนซึ่งนับว่าไม่สะดวกนานาประการ

สภาพพื้นที่พื้นที่รับผิดชอบ มีเขตพื้นที่รับผิดชอบประมาณ ๒๕.๕ ตารางกิโลเมตร

- ทิศเหนือ ติดต่อท้องที่สถานีตำรวจนครบาลบางนา
- ทิศใต้ ติดต่อท้องที่สถานีตำรวจภูธรเมืองสมุทรปราการ
- ทิศตะวันออก ติดต่อท้องที่สถานีตำรวจภูธรลำโรงเหนือ
- ทิศตะวันตก ติดต่อท้องที่สถานีตำรวจภูธรพระประแดง

พื้นที่การปกครองเขตเทศบาลตำบลลำโรงใต้ แบ่งออกเป็น ๕ ตำบล มีดังนี้ ตำบลลำโรงใต้ ตำบลลำโรงกลาง ตำบลลำโรง ตำบลบางหญ้าแพรก และตำบลบางหัวเสือ ลักษณะพื้นที่เป็นที่พื้นที่ราบทั้งหมด มีชุมชนบ้านเรือนหนาแน่น ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีโกดังและท่าเทียบเรือถนนปู่เจ้าสมิงพรายหรือทางหลวงหมายเลข ๓๑๑๓ เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน ๖ ช่องทางจราจรไป-กลับ ระยะทางยาวประมาณ ๖ กิโลเมตร มีขอบทางเท้ายกขึ้นทั้งสองฝั่งมีเกาะกลางกว้างประมาณ ๑ เมตร เสมอกับระดับถนน ด้านหนึ่งบรรจบถนนสุขุมวิท ที่บริเวณสามแยกปู่เจ้าสมิงพรายอีกด้านหนึ่งสุดถนนที่ท่าเรือวัดแหลม และมีถนนเชื่อมต่อขึ้นสะพานวงแหวนอุตสาหกรรมเชื่อมต่อไปยังถนนสุขสวัสดิ์ และถนนพระราม ๓ พื้นที่โดยรอบถนนปู่เจ้าสมิงพรายเป็นย่านอุตสาหกรรมหนักโกดังสินค้า ท่าเรือขนถ่ายสินค้า ร้านค้าอาคารพาณิชย์

การคมนาคม มีถนนสายหลักสำคัญสายเดียว คือ ถนนปู่เจ้าสมิงพราย มีความยาวประมาณ ๖ กิโลเมตร นอกนั้นเป็นซอยแยกเข้าหมู่บ้าน

จำนวนประชากร สถิติประชากรจากทะเบียนบ้าน แยกรายพื้นที่ ระดับสำนักทะเบียน ข้อมูลของท้องถิ่นเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย ของเดือนสิงหาคม ๒๕๕๘^{๗๐} ตามข้อมูลแสดงจำนวน สถิติดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ ๒.๕ : ตารางข้อมูลแสดงจำนวนสถิติประชากรแยกรายพื้นที่

สำนักทะเบียน	ชาย	หญิง	รวม
ท้องถิ่นเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย	๓๗,๑๕๖	๓๘,๙๓๓	๗๖,๐๘๙
ตำบลบางหญ้าแพรก	๑๐,๗๕๖	๑๑,๒๕๑	๒๒,๐๐๗
ตำบลบางหัวเสือ	๕,๗๙๘	๖,๑๓๙	๑๑,๙๓๗
ตำบลสำโรงใต้	๖,๗๙๐	๖,๙๑๗	๑๓,๗๐๗
ตำบลสำโรง	๗,๖๓๓	๘,๒๕๐	๑๕,๘๘๓
ตำบลสำโรงกลาง	๖,๑๗๙	๖,๓๗๖	๑๒,๕๕๕

๒.๔.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหาร

๑. การครองตน ได้ปฏิบัติหน้าที่การทำงานด้วยความวิริยะอุตสาหะ ตั้งใจ อดทน ไม่ย่อท้อ ต่อปัญหาและอุปสรรคใด ๆ ตลอดมา อีกทั้งมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และผู้อื่น ตลอดเวลา ในด้านการใช้จ่าย ได้ใช้จ่ายตามสมควรแห่งสถานภาพจนทำให้สามารถสร้างฐานะตนเอง และครอบครัวได้ ได้บำรุงดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของตนเองและส่วนรวมให้เป็นประโยชน์และ ประหยัด อีกทั้งเป็นผู้รักษาระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายอย่างดียิ่งให้ความเคารพและเชื่อฟังต่อ ผู้บังคับบัญชาและเป็นผู้ตรงต่อเวลา ได้ปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนามีความจงรักภักดีต่อชาติและ พระมหากษัตริย์ และประพฤติตนเป็นพลเมืองดีตลอดมา

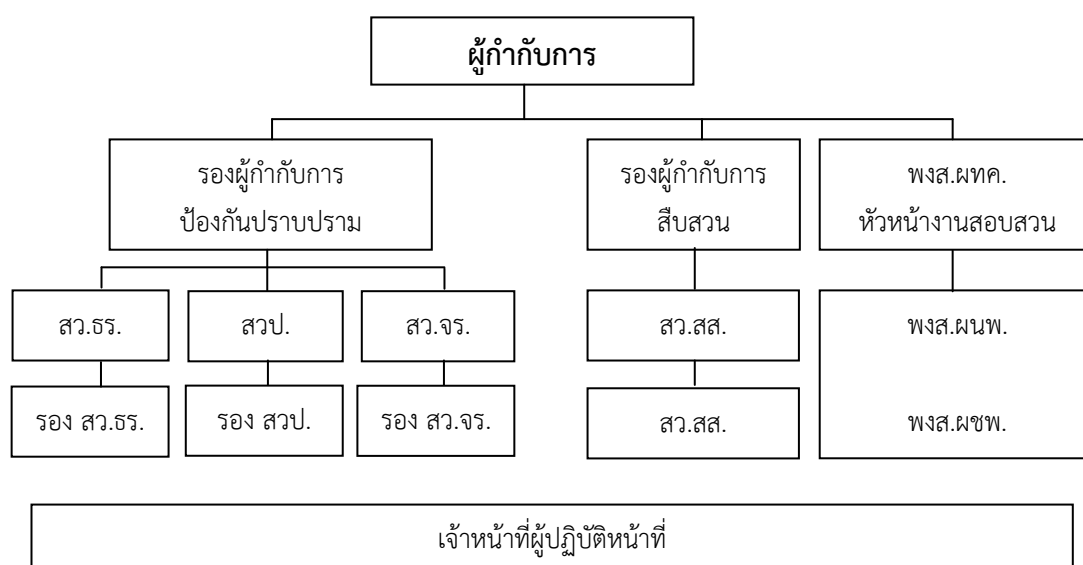
๒. การครองคน เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีน้ำใจ ช่วยเหลือ และให้ความร่วมมือในการ ปฏิบัติงานกับทุก ๆ คน เมื่อได้สั่งการหรือกระทำการสิ่งใดแล้วกล้าที่จะรับผิดชอบในการนั้น ๆ เป็นผู้ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นหรือผู้ร่วมงาน โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นให้ ความเห็น ปรีกษา และเสนอแนะงานต่าง ๆ ตลอดถึงการมีส่วนร่วมในงานนั้น ๆ ด้วย และมีการ มอบหมายงานให้นำไปปฏิบัติ โดยดูจากความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลประกอบด้วย การ ปฏิบัติได้มุ่งมั่นในด้านการให้บริการแก่ผู้มาติดต่องานด้วยความสะดวกรวดเร็ว และเสมอภาค มี อหยาศัยไมตรีที่ดี เป็นกันเอง และสุภาพ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้มาติดต่อ ใช้ เหตุผลในการตัดสินใจวินิจฉัยแก้ไขปัญหา โดยถือประโยชน์ของทางราชการและส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ประพฤติปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ กฎระเบียบ วิธีการที่กำหนด ให้ความสำคัญยกย่องให้เกียรติผู้ร่วมงาน เสมอมาและให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับทุกส่วนราชการที่ประสานขอความร่วมมือมา

๓. การครองงาน มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดีและมี

^{๗๐} เทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย, ข้อมูลจากใบรับรองของท้องถิ่นเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย , (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม, ๒๕๕๘).

ประสิทธิภาพ รวมทั้งให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน และได้พยายามศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับงานอย่างสม่ำเสมอ มีความรู้ ความสามารถ มีปฏิภาณไหวพริบ ในการปฏิบัติงานและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในงานได้เป็นอย่างดี และมีความพึงพอใจในงานที่ได้รับมอบหมาย ได้พยายามปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นและได้พยายามหาแนวทาง หรือวิธีการรวมทั้งการนำเอาเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ทันสมัยเข้ามาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้น เสียสละ และอุทิศเวลาให้แก่ทางราชการและงานที่รับผิดชอบ ยึดหลักประโยชน์ของส่วนราชการและประชาชนผู้มาติดต่อขอรับความช่วยเหลือ ในการปฏิบัติงานได้ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ และประสานงานระหว่างราชการกับประชาชนเป็นอย่างดี

โครงสร้างผู้บริหารและสายการบังคับบัญชาสถานีดำรวจภูธรลำปางใต้

แผนภาพที่ ๒.๑ โครงสร้างผู้บริหารและสายการบังคับบัญชาสถานีดำรวจภูธรลำปางใต้

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๕.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร

จากการศึกษาเอกสารและทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร พบว่า มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารที่อาจมีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผู้ได้ศึกษาไว้ ดังนี้

สมปอง ขวัญพุทธโร ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ โดยการประยุกต์หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔” ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ มีการบริหารงานอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าข้าราชการตำรวจมีการบริหารงานประสบความสำเร็จอย่างน่าพอใจ สำหรับการประยุกต์หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔ ประกอบด้วย ๑) ทาน หมายถึง การให้ การแบ่งปัน เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่กัน ไม่เห็นแก่ตัว โดยภาพรวม

อยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ ๑๐. ท่านได้รับการสนับสนุนในการฝึกอบรมหรือศึกษาต่อสูงขึ้น มีความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจอยู่ในระดับปานกลาง ๒) ปิยวาจา หมายถึง การพูดจาไพเราะ พูดให้กำลังใจ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ๓) อุตสาหกิจ หมายถึง การบำเพ็ญประโยชน์ การช่วยเหลือ สงเคราะห์เพื่อนร่วมงาน อยู่ในระดับมากทุกข้อ และ ๔) สมานัตตา หมายถึง การวางตนเสมอต้น เสมอปลาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ ๓๙. มีการประชุม คณะกรรมการเพื่อ พิจารณาก่อนมีการโยกย้ายหรือปรับเปลี่ยนตำแหน่ง มีความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจอยู่ในระดับ ปานกลาง^{๗๑}

ณัฏ์ เดชทรัพย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ไทยชนะศึกอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ตามหลักธรรมาภิบาล” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การบริหาร จัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ไทยชนะศึกอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ตามหลัก ธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมากทั้ง ๖ หลัก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ คือ หลัก นิติธรรม หลัก คุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า ส่วน ปัญหาของ การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ไทยชนะศึกอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัด สุโขทัย ตามหลักธรรมาภิบาล เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ ลำดับ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ไทยชนะศึก ยังดูแลประชาชนไม่ทั่วถึง ๑๐๐ % รองลงมาคือ ประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้เรื่องหลัก ธรรมาภิบาล อย่างลึกซึ้ง และ กฎระเบียบ ข้อบังคับยังไม่เปิดกว้างให้ผู้บริหาร ทำให้การบริหารงานได้ ไม่เต็มที่ สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ตามหลักธรรมาภิบาล เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ ลำดับ คือ องค์การบริหาร ส่วนตำบลไทยชนะศึกควรนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารองค์การ รองลงมา คือ การจัดสรรงบประมาณ ควรคำนึงถึงผลที่เกิดประโยชน์กับประชาชนให้มาก และ ผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึกควรลงพื้นที่เพื่อให้คำชี้แนะและส่งเสริมความรู้ให้แก่ประชาชน เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลยิ่งขึ้น^{๗๒}

รัชพล ยอดพรมทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง หลักพุทธธรรมกับการบริหารเศรษฐกิจ ชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า หลักพุทธ ธรรมกับการบริหารเศรษฐกิจชุมชนของชุมชนบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ตาม หลักทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกธรรม (หัวใจเศรษฐกิจ) มีการนำหลักพุทธธรรมดังกล่าวมาใช้ในการบริหาร เศรษฐกิจชุมชนทั้ง ๔ ด้าน โดยภาพรวมในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ในด้านการบริหาร ผู้บริหารแสดงบทบาททั้งการนำ การสร้างทีมงานและประสานงานให้เหมาะสมกับสภาพของ หน่วยงาน สถานการณ์ และบุคคล จะส่งผลให้การบริหารมีประสิทธิภาพและเกิดสัมฤทธิ์ผลได้เป็น

^{๗๑} ดาบตำรวจสมปอง ขวัญพุทธ, “การบริหารงานของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัด นครสวรรค์ โดยการประยุกต์หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐ- ประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^{๗๒} ณัฏ์ เดชทรัพย์, “การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ไทยชนะศึกอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ตามหลักธรรมาภิบาล”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและ พัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, ๒๕๕๑).

อย่างดี การมีเป้าหมายร่วมกันผลประโยชน์สาธารณะของสมาชิก มีจิตสำนึกของการพึ่งตนเองรักและเอื้ออาทรต่อกันและมีความรักชุมชน มีอิสระในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำร่วมรับผิดชอบ มีการระดมใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างเต็มที่ การเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย ทำกิจกรรมที่เป็นสาธารณะของชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการบริหารงานกลุ่มที่หลากหลายและเครือข่ายที่ดี มีการนำหลักทางพระพุทธศาสนาใช้ควบคู่กับผู้ที่ต้องการประโยชน์ในปัจจุบันนั้น ต้องยึดหลักธรรม ๔ ประการคือ

๑. ต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบการทำงานทุก ๆ อย่าง
๒. ต้องรู้จักรักษาหน้าที่การงานและทรัพย์สินที่หามาได้ให้ปลอดภัย
๓. ควรจะคบเพื่อนที่ดีที่เรียกว่า กัลยาณมิตร

๔. ควรจะใช้จ่ายให้พอสมควรกับรายได้ ไม่หย่อนนักร ไม่ตึงนัก ยึดหลักมัชฌิมาปฏิปทาทางสายกลาง ก็จะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต

ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า การบริหารเศรษฐกิจชุมชนจะมุ่งเน้นในการใช้แผนชุมชนเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ชุมชน เพื่อนำข้อมูลไปสู่การวิเคราะห์ปัญหาและการแก้ไขปัญหา รวมถึงการจัดทำแผนชุมชนเป็น ๓ ระดับ คือ แผนที่ ๑ ชาวบ้านทำเอง แผนที่ ๒ ชาวบ้านทำร่วมกับชุมชน และแผนที่ ๓ ขอรับการสนับสนุนจากภายนอก เช่น ท้องถิ่น หน่วยงานราชการ งบประมาณจากองค์กรอื่น เป็นต้น โดยให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางการมีส่วนร่วมที่ถือว่าเป็นหัวใจหลักของการบริหารเศรษฐกิจชุมชน ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น จะต้องเกิดจากความสมัครใจของคนในชุมชนมาเรียนรู้ร่วมกัน โดยจะเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมอย่างเสมอภาค^{๗๓}

อภิชาติ โชติชัชวาลกุล ได้วิจัยเรื่อง “หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานขององค์การบริหารงานส่วนตำบล กรณีศึกษาในเขตอำเภอหนองไผ่ จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานขององค์การบริหารงานส่วนตำบล อำเภอหนองไผ่ จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้ง ๖ ด้าน อยู่ในระดับมาก ๒) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานขององค์การบริหารงานส่วนตำบล อำเภอหนองไผ่ จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ อายุ พบว่า แตกต่างกัน ตามหลักนิติธรรมและหลักการมีส่วนร่วม จำแนกตามระดับการศึกษาและระยะเวลาการทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ ๓) ปัญหาและแนวทางในการทำงานของหลักขององค์การบริหารงานส่วนตำบล อำเภอหนองไผ่ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า จะต้องการมีการทำงานแบบโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และยุติธรรม มีการวางแผนการทำงานร่วมกันระหว่างองค์การบริหารงานส่วนตำบลกับประชาชน^{๗๔}

วิสุธาดา สนธิเวช ได้วิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของพระสงฆ์ต่อการบริหารจัดการโรงพยาบาลสงฆ์” ผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของพระสงฆ์ที่มีต่อการให้บริการใน

^{๗๓} รัชพล ยอดพรมทอง, “หลักพุทธธรรมกับการบริหารเศรษฐกิจชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

^{๗๔} อภิชาติ โชติชัชวาลกุล, “หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานขององค์การบริหารงานส่วนตำบล กรณีศึกษาในเขตอำเภอหนองไผ่ จังหวัดสุพรรณบุรี”, รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๐).

โรงพยาบาลสงฆ์ของพระสงฆ์-สามเณร ด้านระบบการให้บริการและด้านผู้ให้บริการ ตามหลักพรหมวิหาร ๔ พระสงฆ์-สามเณร มีระดับความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการโรงพยาบาลสงฆ์ ตามปัจจัยระบบการให้บริการภาพรวมอยู่ในระดับสูง เปรียบเทียบความพึงพอใจของพระสงฆ์ที่เป็นผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอก ด้านระบบการให้บริการโดยรวม มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า มีความพึงพอใจแตกต่างกัน ประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการในการให้บริการพระสงฆ์ของโรงพยาบาลสงฆ์ จากหัวหน้าการพยาบาล ผู้ป่วยนอก และหัวหน้าการพยาบาลผู้ป่วยใน มีแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพคล้ายคลึงกัน เริ่มจากต้องกำหนดแผนงาน ดำเนินการตามแผน ประเมินผลการทำงาน ติดตาม ประสานงาน และควบคุม ให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อองค์กร ตลอดจนการติดตามผลงานอย่างต่อเนื่อง ให้กำลังใจต่อผู้ปฏิบัติงาน^{๗๕}

สรุปได้ว่า การบริหารต้องกำหนดเป็นกลยุทธ์การทำงานที่ตอบสนองต่อเป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ เพื่อเป็นเข็มทิศในการที่มอบหมายให้ผู้ปฏิบัติงานที่มีทักษะ ความชำนาญ ความรู้ความสามารถ นำไปปฏิบัติตามภารกิจได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะสร้างความพึงพอใจต่อผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น หรือต่อผู้ที่มาติดต่อ เช่น การให้บริการ การบริหารควรมีการวางแผนและบริหารจัดการด้านระบบ ที่สำคัญการบริหารจะเกิดการดำเนินไปได้อย่างก้าวหน้า จะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาการบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมือง รวมไปถึงการพัฒนาขีดความสามารถการบริหารโดยใช้องค์ความรู้ของการบริหารจัดการสมัยใหม่เข้ามาประกอบการบริหารด้วย

ตารางที่ ๒.๖ สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร

ผู้วิจัย	สิ่งที่ค้นพบ
ดาบตำรวจสมปอง ขวัญพุทฺธ, การบริหารงานของศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ จังหวัดนครสวรรค์ โดยการประยุกต์หลักธรรมสังคหวัตถุ ๔, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).	๑. การบริหารประสบความสำเร็จอย่างน่าพอใจ ๒. ด้านทานภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ๓. ด้านปิยวาจา, ด้านอรรถจริยา, ด้านสมานัตตา อยู่ในระดับมากทุกข้อ ๔. การสนับสนุนการฝึกอบรม, การให้การศึกษาต่อ, การพิจารณาโยกย้าย อยู่ระดับปานกลาง
ถนัด เดชทรัพย์, การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ไทยชนะศึกอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุโขทัย ตามหลักธรรมาภิบาล, (มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, ๒๕๕๑).	๑. ยังดูแลประชาชนไม่ทั่วถึง ๑๐๐ % ๒. ประชาชนขาดความรู้เรื่องหลักธรรมาภิบาล ๓. ควรนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหาร ๔. การจัดสรรงบประมาณควรคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนให้มาก

^{๗๕} วิสุธาดา สนธิเวช, “ความพึงพอใจของพระสงฆ์ต่อการบริหารจัดการโรงพยาบาลสงฆ์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

ผู้วิจัย	สิ่งที่ค้นพบ
รัชพล ยอดพรมทอง, “หลักพุทธธรรมกับการบริหารเศรษฐกิจชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง”. (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).	๑. มีการนำหลักพุทธธรรมมาปรับใช้การบริหารเศรษฐกิจชุมชนทั้ง ๔ ด้าน ๒. ใช้หลักของหัวใจเศรษฐกิจ ๓. ต้องมีความขยันในการประกอบกิจการงาน ๔. ต้องรู้จักรักษางาน/ทรัพย์สินที่หามาให้ปลอดภัย ๕. ควรจะคบเพื่อนที่ดี ที่เรียกว่า กัลยาณมิตร ๖. ควรจะใช้จ่ายให้พอสมควรกับรายได้
อภิชาติ โชติชัยवालกุล, หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาในเขตอำเภอหนองไผ่ จังหวัดสุพรรณบุรี, (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๐).	๑. การทำงานจะต้องมีการทำงานแบบโปร่งใส ๒. ควรมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และยุติธรรม ๓. ควรมีการวางแผนทางร่วมกับประชาชน
วิสุธาดา สนธิเวช, ความพึงพอใจของพระสงฆ์ต่อการบริหารจัดการโรงพยาบาลสงฆ์, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).	๑. มีการกำหนดแผนงาน ดำเนินการตามแผน ๒. มีการประเมินผลการทำงาน ๓. มีการติดตาม การประสานงาน และควบคุม ๔. มีการให้ข้อมูลข่าว ให้กำลังใจคนทำงาน

๒.๕.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารของตำรวจ

จากการศึกษาเอกสารและทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของตำรวจ พบว่า มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพที่อาจมีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผู้ได้ศึกษาไว้ ดังนี้

จิตภูมิ ขุนภาส ได้วิจัยเรื่อง “ทัศนะของประชาชนที่มีต่อการให้บริการตามหลักฆราวาสธรรม ๔ ของตำรวจสถานีตำรวจภูธรชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์” พบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อการให้บริการตามหลักฆราวาสธรรม ๔ ของตำรวจสถานีตำรวจภูธรชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานีตำรวจภูธรชุมแสง มีเกณฑ์การให้บริการอยู่ในระดับพอใช้ได้ เนื่องจากจำนวนบุคลากรที่มีน้อยไม่สอดคล้องกับพื้นที่ในการให้บริการ กอปรกับภารกิจที่ได้รับมอบหมายมีมากมาย จึงเป็นเหตุให้การให้บริการไม่ครอบคลุมทั่วถึงและเท่าเทียมกันนั่นเอง^{๗๖}

ชินวุฒิ ตั้งวงษ์เลิศ ได้วิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในสถานีตำรวจในเขตพื้นที่กองบังคับการตำรวจนครบาล ๙” พบว่า มีความพอใจในระดับมากเรียงลำดับ คือ ด้านการให้ความมั่นใจ ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านการดูแลเอาใจใส่และด้านการตอบสนอง ส่วนด้าน

^{๗๖} ร้อยตำรวจโท จิตภูมิ ขุนภาส, “ทัศนะของประชาชนที่มีต่อการให้บริการตามหลักฆราวาสธรรม ๔ ของตำรวจสถานีตำรวจภูธรชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

รูปลักษณะ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง สำหรับปัญหาที่ประชาชนพบในการให้บริการ ลำดับแรก คือ จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอกับจำนวนประชาชนที่ไปใช้บริการจึงให้บริการล่าช้า รองลงมา คือ ความไม่เพียงพอของสถานที่จอดรถ และความไม่สะอาดเรียบร้อยของสถานที่ตำรวจ^{๗๗}

กมล เรือนทอง ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมของสถานีดำรวจภูธรลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์" พบว่า ข้าราชการมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรม ของสถานีดำรวจภูธรลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการบริหารงานของสถานีดำรวจภูธรลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ มีการบริหารที่ดี มีประสิทธิภาพตามหลักอปริหานิยธรรมเป็นอย่างมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอนวัชชผละ (สุจริต) อยู่ในระดับมากที่สุด และอีก ๓ ด้านนั้นอยู่ในระดับมาก คือ ด้านสังคหผละ (มนุษย์สัมพันธ์) ด้านวิริยผละ (ขยัน) และด้านปัญญาผละ (ปัญญา) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก^{๗๘}

อติคม เรียมศรีสกุล ได้วิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ ตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์” ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้องค์ความรู้ใหม่ คือ ด้านอุฏฐานสัมปทา ข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ รู้หน้าที่มีความขยันและอดทน ได้ใช้ความรู้ที่มีอยู่นำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม แบ่งเวลาให้กับงานและครอบครัวอย่างเหมาะสม มีเวลาพักผ่อนเพียงพอหลังปฏิบัติงาน ได้ใช้วัสดุอุปกรณ์สำนักงานอย่างเหมาะสม มีจิตสำนึกที่ดีต่อองค์กร ด้านอารักขสัมปทา รักษาสิทธิของตนเองสม่ำเสมอ แต่จะตัดสินใจในเรื่องงานในหน้าที่ได้น้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ ด้านกัลยาณมิตตา ความสัมพันธ์ในองค์กรข้าราชการในระดับเดียวกันหรือระดับใกล้เคียงกันมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน แต่เนื่องจากการปรับโครงสร้างและปรับเปลี่ยนผู้บริหารบ่อยครั้ง จึงเกิดช่องว่างระหว่างผู้บริหารงานและผู้ปฏิบัติ ด้านสมชีวิตา ปัจจัยด้านกำลังพลและวัสดุอุปกรณ์นั้นยังไม่เพียงพอกับงานที่มีอยู่ ปัจจัยด้านค่าตอบแทนเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ในปัจจุบันและเพื่อการเก็บออมในอนาคต ข้าราชการส่วนใหญ่เห็นว่ายังขาดแคลนและไม่เป็นธรรม^{๗๙}

สินชัย คงไทย ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานีดำรวจภูธรลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า การบริหารจัดการตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานีดำรวจภูธรลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ

^{๗๗} ชินวุฒิ ตั้งวงษ์เลิศ, “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในสถานีดำรวจในเขตพื้นที่กองบังคับการตำรวจนครบาล ๙”, **วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐).

^{๗๘} ดาปตำรวจกมล เรือนทอง, "การบริหารงานตามหลักอปริหานิยธรรมของสถานีดำรวจภูธรลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์", **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๗๙} ดาปตำรวจอติคม เรียมศรีสกุล, “คุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ ตามหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

พิจารณาด้านความมีเหตุมีผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความพอประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เงื่อนไขด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเงื่อนไขด้านคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง^{๔๐}

สรุปได้ว่า การบริหารงานของตำรวจจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับประชาชน สถานีตำรวจสภาพที่แวดล้อมที่อยู่ในบริเวณสถานีตำรวจ เช่น ที่จอดรถ ห้องสุขา เคาน์เตอร์ที่ติดต่อของผู้มาติดต่อหรือประชาชนที่มาใช้บริการ ดังนั้น ตำรวจควรเน้นด้านการให้ความมั่นใจ ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านการดูแลเอาใจใส่และด้านการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน การบริหารงานสถานีตำรวจควรประยุกต์องค์ความรู้ใหม่ ๆ มาช่วยให้การบริหารงานของสถานีตำรวจเป็นไปตามนโยบายของผู้บริหารและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งข้าราชการตำรวจจะต้องรู้หน้าที่มีความขยันและอดทน ใช้ความรู้ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเหมาะสม เพื่อทักษะของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของตำรวจสถานีตำรวจเป็นที่พึงพอใจของประชาชน

ตารางที่ ๒.๗ สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของตำรวจ

ผู้วิจัย	สิ่งที่ค้นพบ
ร้อยตำรวจโท จิตภูมิ ขุนภาส, ทักษะของประชาชนที่มีต่อการให้บริการตามหลักธรรมาภิบาล ๔ ของตำรวจสถานีตำรวจภูธรชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).	๑. การให้บริการโดยภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ๒. ตำรวจมีเกณฑ์ให้บริการอยู่ในระดับพอใช้ได้ ๓. จำนวนบุคลากรที่มีน้อยไม่สอดคล้องกับพื้นที่ ๔. มีภารกิจที่ได้รับมอบหมายมีมากทำให้บริการไม่ครอบคลุมทั่วถึงและเท่าเทียมกัน
ชินวุฒิ ตั้งวงศ์เลิศ, ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในสถานีตำรวจในเขตพื้นที่กองบังคับการตำรวจนครบาล ๙, (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐).	๑. การให้บริการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ๒. ด้านการดูแลเอาใจใส่ อยู่ในระดับปานกลาง
ดาบตำรวจกมล เรือนทอง, การบริหารงานตามหลักการบริหารนิยธรรมของสถานีตำรวจภูธรลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).	๑. การบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ๒. ด้านสุจริตอยู่ในระดับมากที่สุด ๓. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ข้น อยู่ในระดับมาก
ดาบตำรวจอติคม เรียมศรีสกุล, คุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค ๖ ตามหลักทฤษฎีอิมมิกัดผลประโยชน์, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).	๑. ตำรวจรู้หน้าที่มีความขยันและอดทน ๒. ใช้ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ๓. แบ่งเวลาให้งานและครอบครัวอย่างเหมาะสม ๔. มีเวลาพักผ่อนเพียงพอหลังปฏิบัติงาน

^{๔๐} ร้อยตำรวจตรีสินชัย คงไทย, “การบริหารจัดการตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานีตำรวจภูธรลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

ผู้วิจัย	สิ่งที่ค้นพบ
ร้อยตำรวจตรีสินชัย คงไทย, การบริหารจัดการตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานีตำรวจภูธรลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).	ระดับของธรรมาภิบาล พบรายละเอียด คือ ๑. ด้านความมีเหตุมีผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ๒. ด้านความพอประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง ๓. ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี อยู่ในระดับมาก ๔. เงื่อนไขด้านความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ๕. เงื่อนไขด้านคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง

๒.๕.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสังคหวัตถุธรรม

จากการศึกษาเอกสารและทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสังคหวัตถุ-ธรรม พบว่า มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับหลักสังคหวัตถุธรรมที่อาจมีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผู้ได้ศึกษาไว้ ดังนี้

พระมหาสุรศักดิ์ สติสมปนโน ได้วิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการเรือด่วนเจ้าพระยา ตามหลักสังคหวัตถุ ๔” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง ๒๐-๓๕ ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี เป็นนักศึกษา และมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท ปัจจัยในการเดินทางของประชาชนผู้ใช้บริการเรือด่วนเจ้าพระยาส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการใช้บริการเรือด่วนเจ้าพระยาไปติดต่อธุระ ความถี่ของการใช้บริการเรือด่วนเจ้าพระยานานๆ ครั้ง ช่วงเวลาที่ใช้บริการเรือด่วนเจ้าพระยาอยู่ระหว่างเวลา ๐๙.๓๑-๑๕.๓๐ น. และการรอคอยในการใช้บริการเรือด่วนเจ้าพระยาประมาณ ๑๑-๒๐ นาที ความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการเรือด่วนเจ้าพระยาตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ได้แก่ ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอรรถจริยา และด้านสมานัตตตา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกรายเป็นด้านแล้วพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการ เรือด่วนเจ้าพระยาตามหลักสังคหวัตถุ ๔ อยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการเรือด่วนเจ้าพระยาตามหลักสังคหวัตถุ ๔ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่อเดือน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจแตกต่างกัน ได้แก่ อายุและอาชีพ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ นอกจากนี้ ปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการเรือด่วนเจ้าพระยาตามหลักสังคหวัตถุ ๔ คือ เพศ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน^{๘๑}

พระยุทธิภูมิ ธมฺมธโร ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ตามความคิดเห็นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม” จากการศึกษาพบว่า การบริหารงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ตามความคิดเห็นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล

^{๘๑} พระมหาสุรศักดิ์ สติสมปนโน, “ความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการเรือด่วนเจ้าพระยา ตามหลักสังคหวัตถุ ๔”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

ในอำเภอณาแก จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารตามหลักสังคหวัตถุ ๔ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ตามความคิดเห็นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอณาแก จังหวัดนครพนม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพ อายุ อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และรายได้ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอณาแก จังหวัดนครพนม ไม่แตกต่างกัน^{๘๒}

ปณณธร เอียรชัยพุกษ์ ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์การ : กรณีศึกษาโรงพยาบาลกรุงเทพ” พบว่า การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์การของพนักงานโรงพยาบาลกรุงเทพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับคะแนนการเห็นด้วยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย และอยู่ในระดับมากทุกด้านซึ่งมีความผูกพันในเชิงบวก โดยมีปัญหาและอุปสรรค คือ การสนับสนุนการเลื่อนระดับหรือตำแหน่งที่สูงขึ้นไปไม่เป็นธรรม การติดต่อประสานงานระหว่างแผนกมีการใช้คำพูดไม่เหมาะสม การพัฒนาความรู้ความสามารถ มีโอกาสน้อยและพนักงานบางคนไม่ให้ความสนใจในกิจกรรมโรงพยาบาลจัดขึ้น สามารถปรับปรุง การเลื่อนขั้นให้สูงขึ้นให้เป็นระบบและยุติธรรม การประสานงานระหว่างแผนกให้เหมาะสม ควรสนับสนุนการพัฒนาความรู้ความสามารถพนักงานให้มากกว่านี้ โรงพยาบาลควรส่งเสริมให้พนักงานมาร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น^{๘๓}

พุกษา พุทธรักษ์ ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรตามหลักสังคหวัตถุ ๔ กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดนครนายก” พบว่า การบริหารจัดการสหกรณ์โดยหลักสังคหวัตถุ ๔ ทั้ง ๔ ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ที่ยังคงมีระดับการปฏิบัติน้อย ได้แก่ สหกรณ์ได้ให้ความช่วยเหลือและให้สวัสดิการต่าง ๆ แก่สมาชิกอย่างเหมาะสมและพอเพียง เมื่อเห็นสมาชิกโกรธหรือไม่พอใจในการมาใช้บริการของสหกรณ์ ก็ช่วยพูดจาให้เข้าใจและหายโกรธ เจ้าหน้าที่ช่วยเหลืองานของสมาชิกในชุมชนทุกครั้งที่มีโอกาส และเจ้าหน้าที่ได้มีการใช้เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ของสำนักงานอย่างประหยัดและเหมาะสม และทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค พร้อมทั้งแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรได้สอดคล้องกับ

^{๘๒} พระยยุทธภูมิ ธมมธโร, “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ตามความคิดเห็นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอณาแก จังหวัดนครพนม”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสนมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

^{๘๓} ปณณธร เอียรชัยพุกษ์, “การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์การ : กรณีศึกษาโรงพยาบาลกรุงเทพ”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสนมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น^{๘๔}

ดนัย วงศ์อมรวัชรพันธ์ ได้วิจัยเรื่อง เรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสภานายความตามหลักสังคหวัตถุ ๔ จากการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง ๒๕-๕๐ ปี มีสถานภาพสมรส มีการศึกษาระดับปวส.-ปริญญาตรี มีอาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่ำกว่า ๗,๐๐๐ บาท มีประสบการณ์ในการมาใช้บริการกับสภานายความ ๑ ครั้ง และประเภทของการใช้บริการคือ ขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำตัวกฎหมาย ความพึงพอใจในการให้บริการของสภานายความ ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ได้แก่ ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอรรถจริยา และด้านสมานัตตตา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายเป็นด้าน แล้วพบว่า ความพึงพอใจในการให้บริการของสภานายความ ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านปิยวาจา ด้านทาน ด้านสมานัตตตา และด้านอรรถจริยา ตามลำดับ การเปรียบเทียบความพึงพอใจในการ ให้บริการของสภานายความ ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับ การศึกษา อาชีพ รายได้ ประสบการณ์ในการมาใช้บริการ และประเภทของการใช้บริการ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจในการให้บริการของสภานายความแตกต่างกัน ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และประเภทการให้บริการ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนอายุมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และปัจจัยส่วนบุคคล ที่ทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจในการให้บริการของสภานายความไม่แตกต่างกัน คือ ประสบการณ์ในการมาใช้บริการ^{๘๕}

สรุปได้ว่า สังคหวัตถุ ๔ เป็นหลักธรรมที่ช่วยในการบริหารจัดการในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี หากผู้ปฏิบัติงานด้านการให้บริการมีหลักสังคหวัตถุธรรมอยู่ในระบบการทำงานย่อมช่วยให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ที่ได้รับบริการ เพราะผู้มาติดต่อใช้บริการย่อมต้องการการบริการที่ดี เช่น การติดต่อที่จุดเคาน์เตอร์ให้บริการ หากผู้ปฏิบัติงานมีหลักสังคหวัตถุธรรม ๔ ประการ คือ ทาน การให้อภัยความสะเดาะ ให้ความช่วยเหลือ ปิยวาจา คือ พูดด้วยถ้อยคำไพเราะกับผู้ที่มาติดต่อหรือหรือประชาชนที่มาใช้บริการ อรรถจริยา คือ การช่วยให้คำชี้แนะแก่ผู้บริการหรือประชาชน และสมานัตตตา คือ การวางตนให้เหมาะกับหน้าที่ ไม่หยิ่ง ไม่ถือตัว ย่อมทำให้ประชาชนที่มาใช้บริการมีรู้สึกดีกับเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการและได้ผลที่ตามมา คือ ความสุขใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ก็จะเกิดขึ้น แต่ตามองค์การต่าง ๆ ยังมีการปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุธรรมน้อย จึงพบว่าบางที่การติดต่อประสานงานระหว่างแผนกมีการใช้คำพูดไม่เหมาะสม ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจทั้งในส่วนของผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการ ตรงกันข้ามกับองค์การที่มีการใช้หลักธรรมก็จะมีการให้ความช่วยเหลือผู้ใช้บริการ หากผู้รับบริการโกรธ ไม่พอใจการบริการ ก็ช่วยพูดจาให้เข้าใจและหายโกรธได้

^{๘๔} พุทธา พุทธรักษ์, “การบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรตามหลักสังคหวัตถุ ๔ : กรณีศึกษา สหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดนครนายก”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๒.

^{๘๕} ดนัย วงศ์อมรวัชรพันธ์, “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสภานายความ ตามหลักสังคหวัตถุ ๔”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

ตารางที่ ๒.๘ สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสังคหวัตถุธรรม

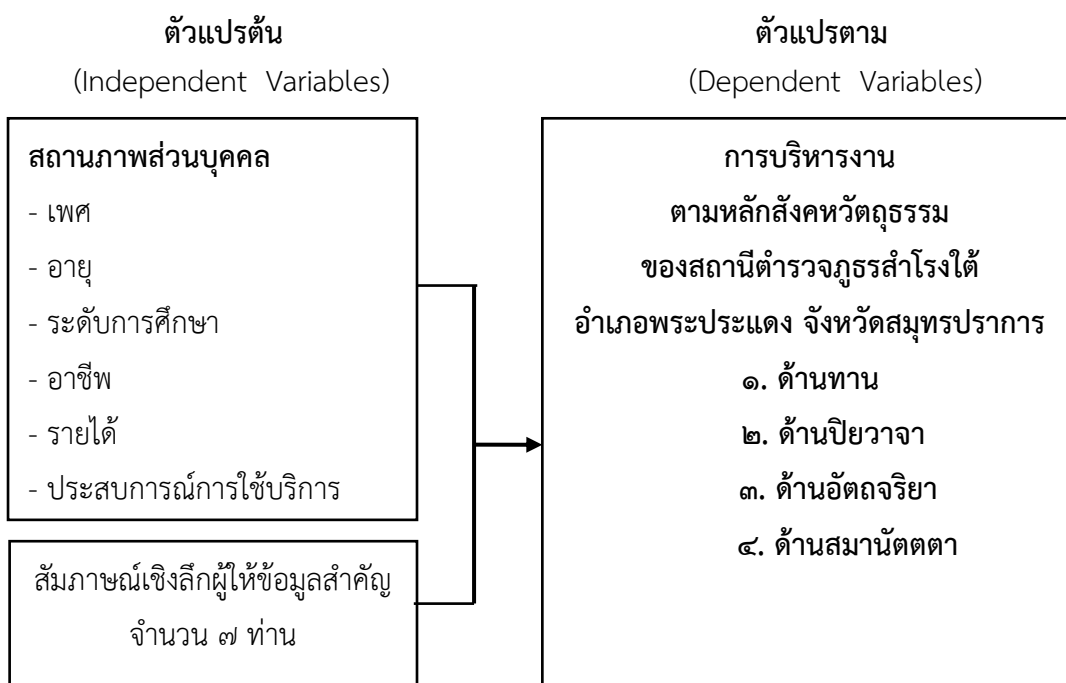
ผู้วิจัย	สิ่งที่ค้นพบ
พระมหาสุรศักดิ์ สติสมปนโน, ความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการเรือด่วนเจ้าพระยาตามหลักสังคหวัตถุ ๔, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).	๑. ความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ๒. ประชาชนใช้บริการเรือด่วนไปติดต่อดูระ ๓. ความถี่ของการใช้บริการเรือด่วนนาน ๆ ครั้ง ๔. ประชาชนที่มีเพศ การศึกษา รายได้ แตกต่างกันมองการให้บริการเรือด่วนไม่แตกต่างกัน
พระยุทธิภูมิ ธรรมโร, การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ตามความคิดเห็นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).	๑. การบริหารตามหลักสังคหวัตถุอยู่ในระดับมาก ๒. พิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ๓. ประชาชนที่มีสถานภาพ อายุ อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกัน ๔. ส่วนประชาชนที่มีเพศ การศึกษา รายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน
ปณณธร เขียรชยพลกุล, การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ ๔ เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์การ : กรณีศึกษาโรงพยาบาลกรุงเทพ, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).	๑. การใช้หลักสังคหวัตถุภาพรวมอยู่ในระดับมาก ๒. ควรปรับปรุงความเป็นธรรมการเลื่อนตำแหน่ง ๓. ควรปรับปรุงการใช้คำพูดไม่เหมาะสม ๔. ควรพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงาน ๕. ควรส่งเสริมให้พนักงานมาร่วมกิจกรรมที่จัด
พฤกษา พุทธิรักษ์, การบริหารจัดการสหกรณ์การเกษตรตามหลักสังคหวัตถุ ๔ : กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดนครนายก, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).	๑. การบริหารโดยหลักสังคหวัตถุอยู่ในระดับมาก ๒. สหกรณ์ให้ความช่วยเหลือสมาชิกได้เหมาะสม ๓. เมื่อสมาชิกโกรธก็พูดจาให้เข้าใจและหายโกรธ ๔. เจ้าหน้าที่ช่วยเหลืองานของสมาชิกในชุมชนทุกครั้งที่มีโอกาส
ดนัย วงศ์อมรอำพันธ์, “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสภานายความ ตามหลักสังคหวัตถุ ๔, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).	๑. ความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ๒. ความพึงพอใจเกิดจากความแตกต่างด้านเพศ การศึกษา รายได้ ประเภทการให้บริการ

๒.๖ กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง “การบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดำรงจตุรธรรมสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วย ตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และประสบการณ์ในการใช้บริการสถานีดำรงจตุรธรรมสำโรงใต้

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดำรงจตุรธรรมสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้วยหลักการบริหารจัดการตามหลักสังคหัตถุธรรม อันได้แก่ ๑) ทาน ๒) ปิยวาจา ๓) อุตถจริยา และ ๔) สมานัตตา ดังแผนภาพที่ ๒.๒

แผนภาพที่ ๒.๒ กรอบแนวคิดการวิจัย